econventio

kerekasztal közhasznú egyesület

ECONVENTIO TESZT 2024.
KÖZÉPISKOLÁS KUTATÁSI JELENTÉS

2025.

econventio
kerekasztal közhasznú egyesület

Tartalom

Az Econventio-mérés és felépítése **3**

Közreműködők **4**

Érdekességek **5**

Általános eredmények 5

Területi egyenlőtlenségek 8

Demográfiai tényezők hatása 11

Attitűdök hatása a pénzügyi tudatosságra 15

Eredmények kérdésenként **20**

1. Általános pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatások 21

2. Befektetések, megtakarítások 22

3. Hitelezés 24

4. Munka világa 25

5. Általános gazdasági ismerek 27

6. Biztosítás, nyugdíj 28

Melléklet **31**

econventio
kerekasztal közhasznú egyesület

AZ ECONVENTIO-MÉRÉS ÉS FELÉPÍTÉSE

A pénzügyi kultúra az egyének pénzügyi döntéshozatalát meghatározó tényezőket foglalja magába. Az Econventio felmérés hat témakörben 40 kérdésből áll össze (ebből 30 darab tudásteszt-kérdés és 10 darab attitűdkérdés), amely témakörök a mindennapi pénzügyek területeit érintik:

1. Általános banki, pénzügyi ismeretek: számlavezetés, tranzakciós költségek, bankkártya használat, bankrendszer, pénzügyi szolgáltatások, devizák és valuták
2. Befektetések és megtakarítások: befektetési formák, célok, időtávok, kamat és hozam különbsége, hozam és kockázat kapcsolata
3. Hitelek: diákhitel, egyéb hitelfajták és jellemzőik
4. A munka világa: diákmunka, jövedelem, adók és járulékok, vállalkozások
5. Általános gazdasági ismeretek: infláció, államadósság, adózás
6. Biztosítás és nyugdíj: öngondoskodás, nyugdíjrendszer, biztosítások típusainak jellemzői

A kérdőív témakörönként 5-5 darab tudásteszt kérdést tartalmaz, ebből 3-3 darab elméleti jellegű, 1-1 darab digitalizációval, FinTech-kel kapcsolatos kérdés, míg a témakörök utolsó tudásteszt kérdései pedig számítási feladatok. A 30 tudásteszt kérdésre adott helyes válaszokat figyelembe véve számítjuk az Econventio-indexet. Az index értéke a kitöltők átlagteljesítménye, azaz a helyes válaszok arányának átlagaként van definiálva. Ennek értéke a modell mind a hat vizsgálati dimenzióját egy-egy számértékkel jellemezzük, mely gyakorlatilag az egyes dimenziókra adott helyes válaszok átlagos számát mutatja. Az Econventio-indexet úgy állítjuk elő, hogy a modell mind a hat dimenziója azonos súllyal befolyásolja az index értékét. Az Econventio-index így egy [0;100] intervallumba eső érték, melynek magasabb értéke magasabb átlagteljesítményt mutat.

A kérdőív a 30 darab tudásteszt kérdés mellett témakörönként változó számban attitűdkérdéseket is tartalmaz, amellyel a kitöltők pénzügyekhez és bizonyos témakörökhöz való hozzáállását vizsgálhatjuk, ilyen többek között a korrupció megítélése vagy a válaszadók vállalkozói hajlandósága.

A kérdőíven elért eredmények feldolgozása során az Econventio-index kiszámítása mellett az egyes kérdésekre adott válaszokat és attitűdöket olyan demográfiai tényezőkkel is összehasonlítottuk, mint például a válaszadók iskolai végzettsége vagy életkora, amely összehasonlítások segíthetnek a felnőtt lakosság pénzügyi kultúra sajátosságainak jobb megértésében és a pénzügyi kultúra fejlesztését célzó programok kialakításában.

econventio
kerekasztal közhasznú egyesület

KÖZREMŰKÖDŐK

Az Econventio felmérés előkészítésében és lebonyolításában résztvevő intézmények és képviselőik, akiknek ezúton is köszönetünket fejezzük ki közreműködésükért:

Econventio Kerekasztal Közhasznú Egyesület:

Sápi Ákos

Nemzeti Adó- és Vámhivatal:

Dr. Vas Adrienn

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar:

Dr. Kovács Péter

Bodó Regina

Kovács Bence Gábor

Kuruczleki Éva

Rácz Tamás

Szántó Tünde Katalin

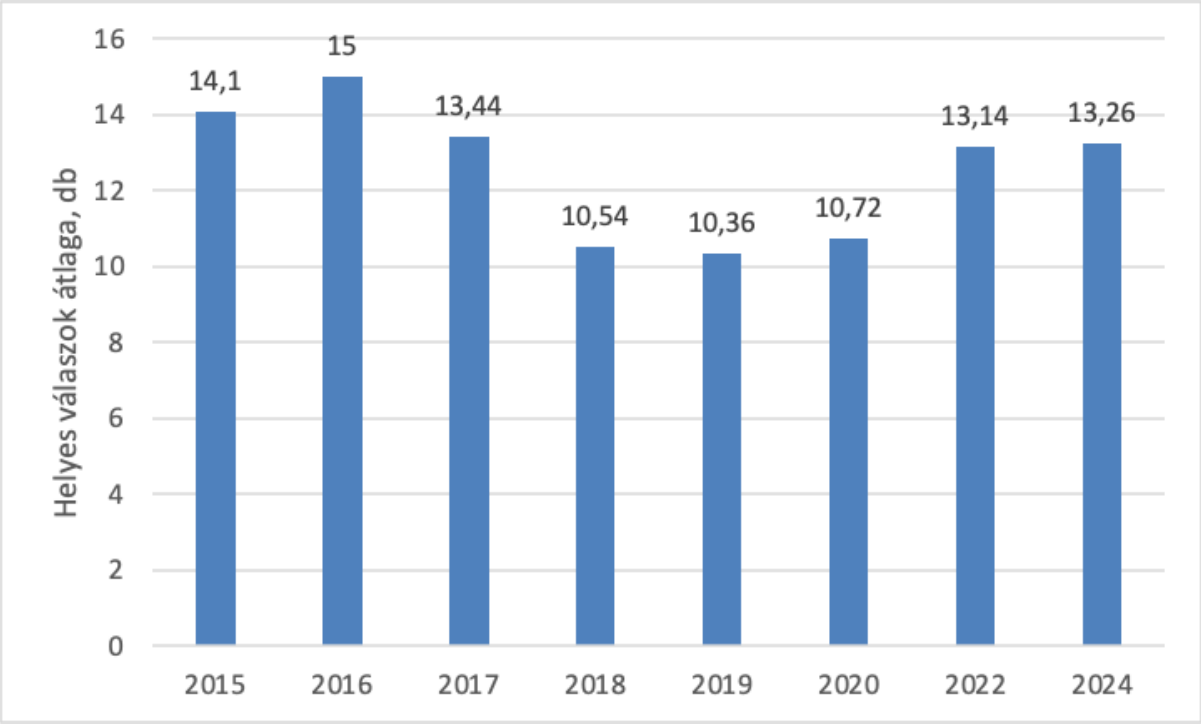
ÉRDEKESSÉGEK

A kérdőívet összesen 5243 fő töltötte ki. A korábbi évek gyakorlataival összhangban a válaszok feldolgozása során azokat a válaszadókat, akik 5 percnél rövidebb idő alatt töltötték ki a felmérést (ennyi idő szükséges minimálisan ahhoz, hogy végig olvassák a felmérés kérdéseit és a válaszalternatívákat, anélkül, hogy a helyes válaszon elgondolkodnának) vagy véletlenszerű válaszokat adtak (például azonos választ jelöltek meg minden egyes kérdés esetén) kiszűrtük, így az érvényes választ adók száma 4955 fő. A továbbiakban ezen kitöltők eredményeire koncentrálunk, a részleges vagy érvénytelen kitöltéseket a vizsgálatban nem szerepeltetjük.

Általános eredmények

A középiskolás teszten helyes megválaszok számában 2016-ban még növekedés figyelhető meg, ez a tendencia azonban 2019-ig megfordul. 2020 óta azonban újra növekedni látszik a teszten elért teljesítmény, míg a 2024-es teszten már átlagosan 13,26 pontot értek el a diákok a 30 db tudásteszt kérdésből, amely elmarad az első néhány év átlagos eredményétől, ahogy az a lenti ábrán is látható.

1. ábra Középiskolás tesztek átlagos eredményei (pont) 2015-2024 között

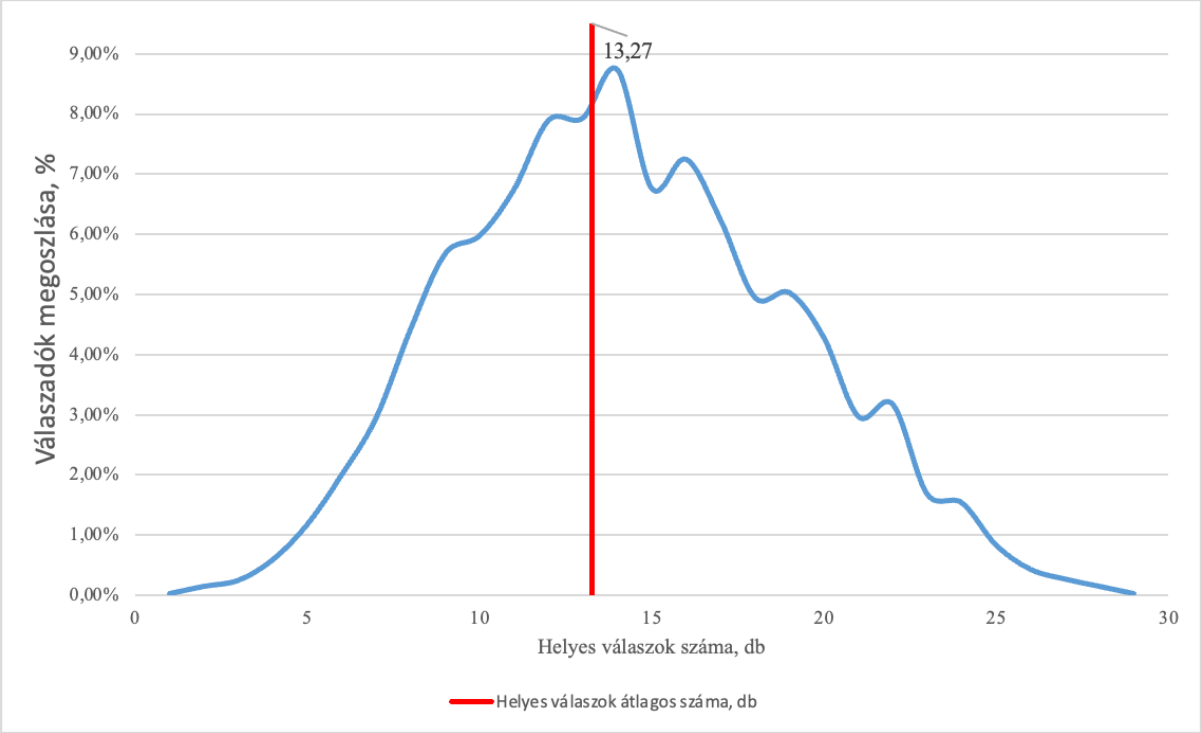

Forrás: saját szerkesztés

Az érvényes kitöltők körében nem rendelkezik senki hibátlan kitöltéssel, 90% feletti eredménnyel (27 pont vagy annál magasabb eredmény) is csak összesen 8 fő (a kitöltők 0,16 százaléka). A kitöltők alsó harmada, 30% vagy annál alacsonyabb eredménnyel (legfeljebb 9 pont) összesen 1148 fő (23,17%) rendelkezik, 1 fő volt, aki

nem szerzett legalább 1 pontot sem. A kitöltők pontszám szerinti megoszlását a lenti ábra szemlélteti, a kitöltők pontszám szerinti eloszlására enyhe baloldali aszimmetria jellemző, a kitöltők többsége (2699 fő, 54,48%) átlag alatti eredményt ért el, a leggyakoribb elért eredmény a 14 pont volt (433 fő).

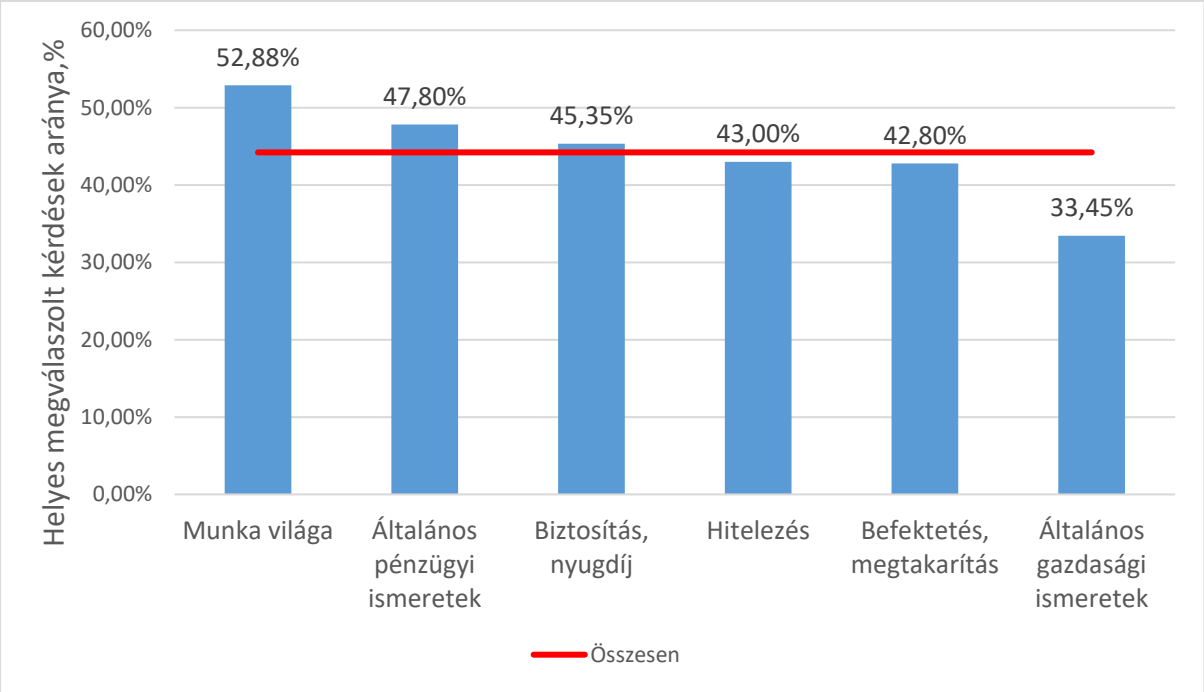
2. ábra A válaszadók megoszlása a helyesen megválaszolt kérdések száma szerint, %

Forrás: saját szerkesztés

Témakörönként vizsgálva, hogy a válaszadók a tudásteszt kérdések közül átlagosan mennyit tudtak helyesen megválaszolni, kiderül, hogy a leggyengébben az általános gazdasági ismeretek témakörben teljesítettek a válaszadók (átlagosan mindössze a kérdések 33,45%-át, 1,67 db kérdést tudtak helyesen megválaszolni az 5 db tudásteszt kérdésből), míg legjobban a munka világa témakörben teljesítettek (52,88%, átlagosan 2,64 db helyes válasz). Érdekesség, hogy annak ellenére, hogy az általános gazdasági ismeretek témakörben míg több kérdés esetén a válaszadók legfeljebb 40%-a tudott helyes választ adni (innen származik az 5 db legalacsonyabb arányban helyesen megválaszolt kérdés közül 3 db is), addig a közpénzről szóló kérdést (30. Mi a közpénz?) a válaszadók 64,8%-a helyesen válaszolta meg, ami a közéleti-gazdasági események pénzügyi ismeretekre gyakorolt hatását mutatja.

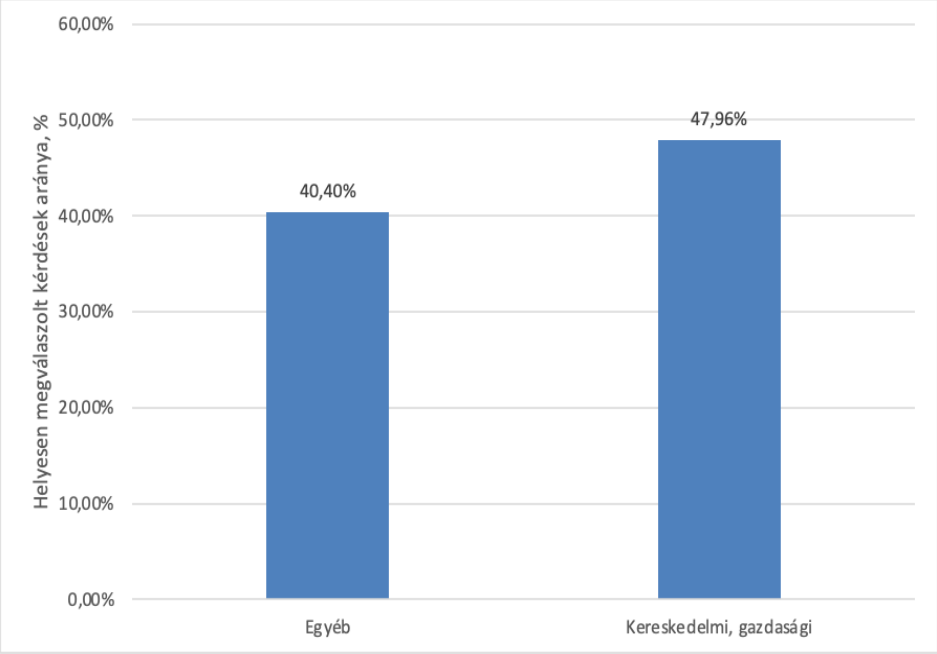
3. ábra Helyesen megválaszolt kérdések aránya témakörönként, %

Forrás: saját szerkesztés

Képzési terület szerint ha megvizsgáljuk a helyes válaszok arányát az látható, hogy a kereskedelmi, gazdasági területen tanulók jobb eredményt értek el (47,96), mint az egyéb terület tanuló diákok (40,40%).

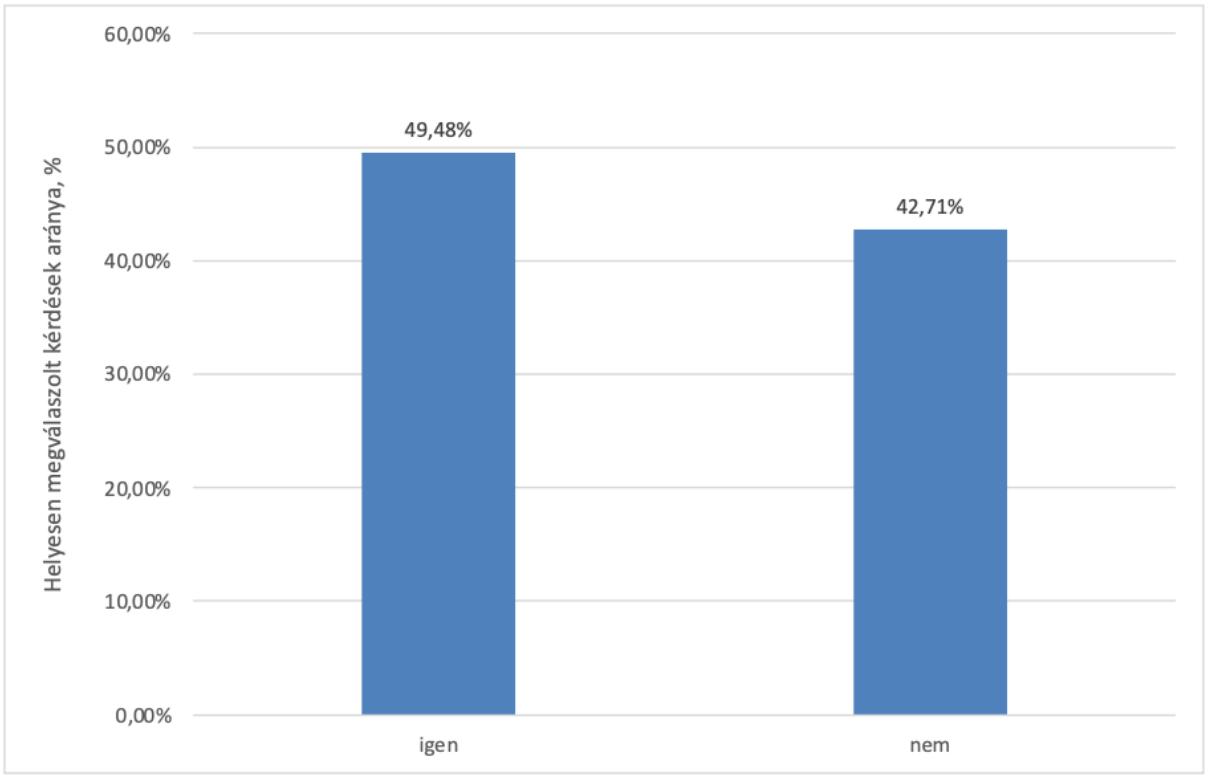
4. ábra: Helyesen megválaszolt kérdések aránya képzési területenként, %

Forrás: saját szerkesztés

Az alábbi diagramon jól látható, hogy azok, akik már korábban töltöttek ki Econventio tesztet jobban teljesítettek az idei teszten (49,48%), mint azok, akik még nem töltöttek ki ilyen jellegű tesztet (42,71%).

5. ábra: Helyesen megválaszolt kérdések aránya aszerint, hogy töltött-e már ki korábban Econventio tesztet, %

Forrás: saját szerkesztés

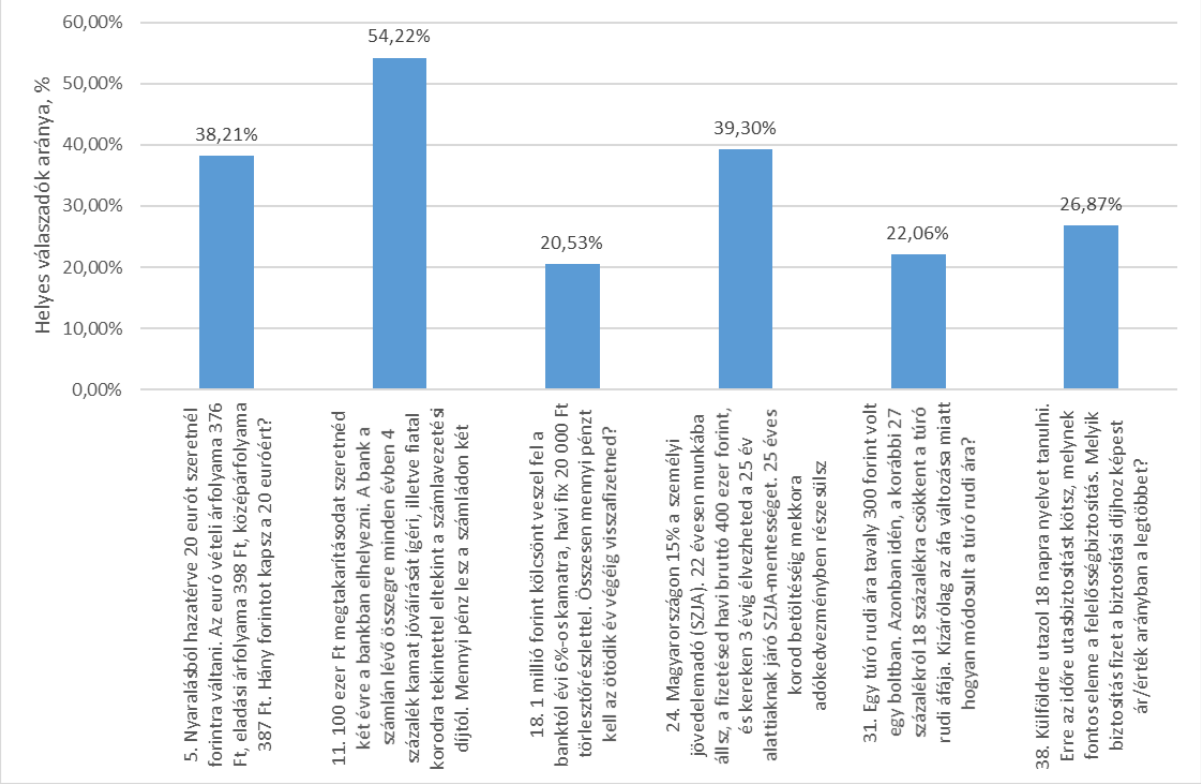
Az egész teszten a legalacsonyabb arányban helyesen megválaszolt kérdés a *27. Magyarországon melyik szektor állítja elő a GDP legnagyobb részét?* kérdés volt (Általános gazdasági ismeretek modul). A válaszadók egyharmada szerint a mezőgazdaság járul hozzá legjelentősebb mértékben a GDP előállításához, ezt követi az ipari szektor (21,8%) és a pénzügyi szektor (20,4%), végül a szolgáltató szektor (a helyes válasz, amit a válaszadóknak csak 20,2%-a választott). Ezek a korábbi eredményekkel összhangban állnak, ugyanis a középiskolás korosztály az előző felmérések során is a mezőgazdaságot gondolták a legjelentősebb szektornak.

Hasonlóan szélsőséges eredményeket láthatunk, ha kérdésenként vizsgáljuk a biztosítás és nyugdíj témakört. Az egész teszt legeredményesebb kérdése ebben a témakörben található, a készülékbiztosítást a válaszadók 89,5%-a ismerte, azonban egy szintén biztosításhoz kötődő kérdésnél, amely a középiskolások balesetbiztosításához kapcsolódott: bár legnagyobb arányban a helyes választ adók voltak, további 37,3 százalékuk valamilyen feltételhez, pl. tanulóbiztosítás kötéséhez

(11,9%) vagy olyan biztosításhoz kötötte, amiben szerepel a csonttörés, mint biztosítási esemény (25,4%).

A témakörök utolsó, számításos kérdéseit nagyon változó arányban tudták helyesen megválaszolni a válaszadók, a 6 db számításos kérdésből átlagosan 2,25 darabot tudtak helyesen megválaszolni, a legnagyobb arányban, 54,22 százalékuk a megtakarítással kapcsolatos kérdést válaszolta meg (Befektetés, megtakarítás), míg legalacsonyabb arányban a banki törlesztésre vonatkozó kérdést a Hitelezés modulból (20,53%), amely a kérdőív harmadik legalacsonyabb arányban helytelenül megválaszolt kérdése volt.

6. ábra Számításos kérdésekre helyes választ adók aránya, %

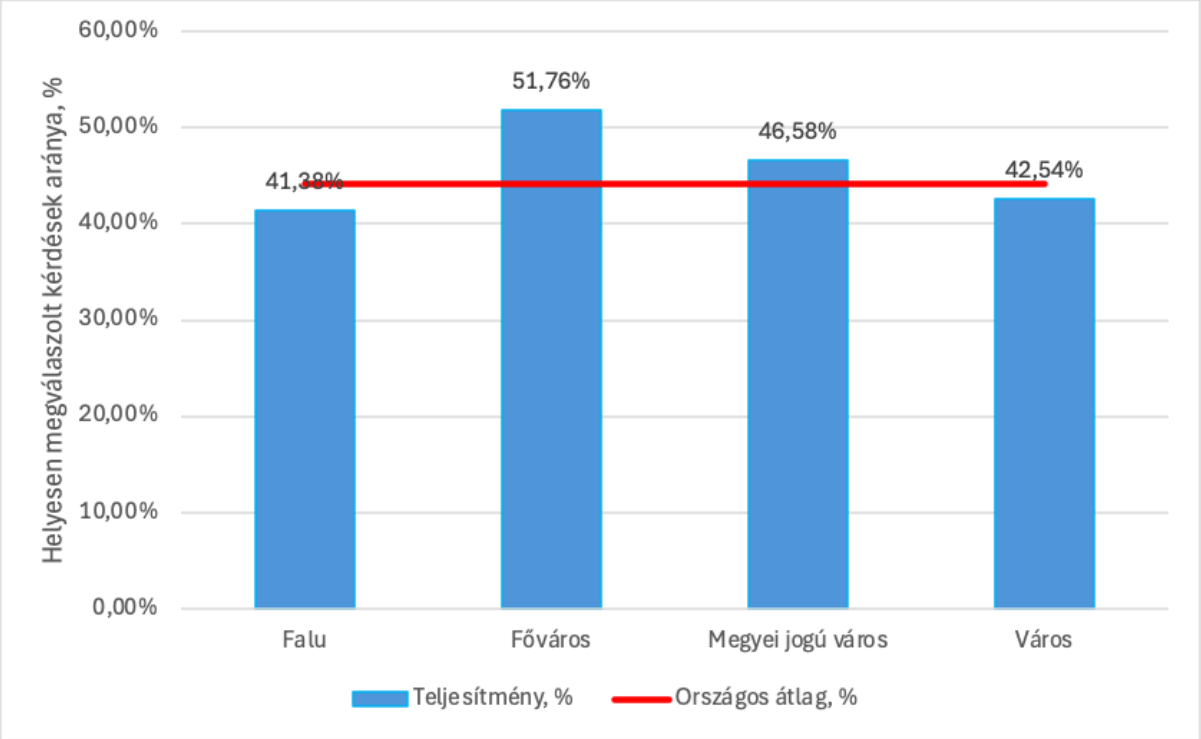

Forrás: saját szerkesztés

Területi egyenlőtlenségek

A teszteredményeket lakóhely szerint vizsgálva azt láthatjuk, hogy a fővárosban élők eredménye kimagaslik a mezőnyből: a helyes válaszok aránya a fővárosban volt a legmagasabb, 51,76%, míg a legalacsonyabb teljesítményt a faluban élők érték el, 41,38%, ők, és a városból érkező válaszadók maradnak el mindössze az átlagtól.

7. ábra Helyesen megválaszolt kérdések aránya lakóhelyenként, %

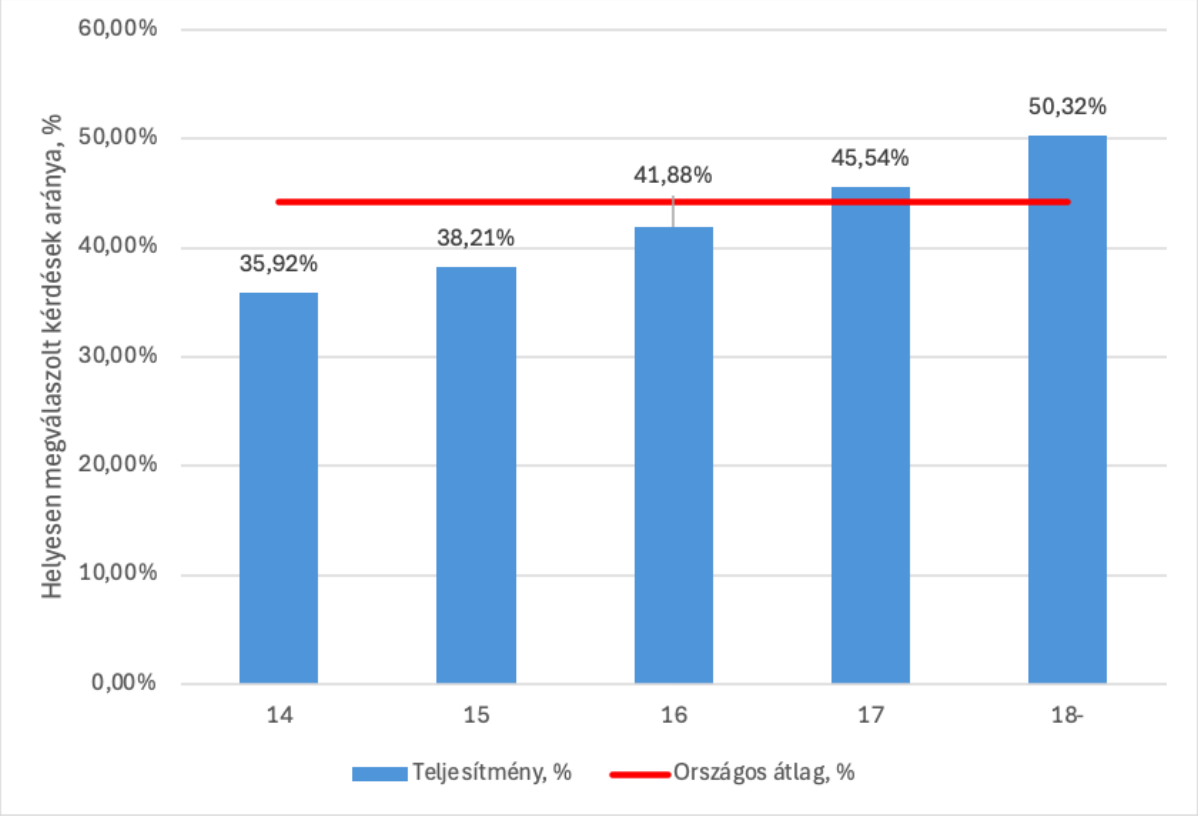

Forrás: saját szerkesztés

Demográfiai tényezők hatása

A teszten elért eredmény gyenge kapcsolatban áll az életkorral (H=0,302). Az előző évek eredményeivel összhangban áll az a megfigyelés, hogy az életkor (és a tapasztalat) növekedésével nő a tudásteszten elért eredmény átlaga, a legfiatalabbak és a legidősebbek között közel 4,22 pontnyi átlagos eltérés figyelhető meg. A 14 éves válaszadók átlagosan 10,77 db kérdést tudtak helyesen megválaszolni (35,92%-os átlagos teljesítmény), addig ez a 16 éves korosztályban már átlagosan 12,56 db helyes válasz (41,88%), de a legidősebb, 18 éves és afeletti korosztályban már, 15,09 pontos (50,32%) átlagos eredményekkel rendelkeznek. A felmérésen elért eredményben nagy szerepe volt a tapasztalatnak és az oktatásnak, az idősebb, tapasztaltabb válaszadók jelentősen jobban teljesítettek, mint a fiatalok, akiknek életkorukból adódóan még minden bizonnyal nem kellett annyi pénzügyi döntést meghozniuk, mint egy idősebbnek.

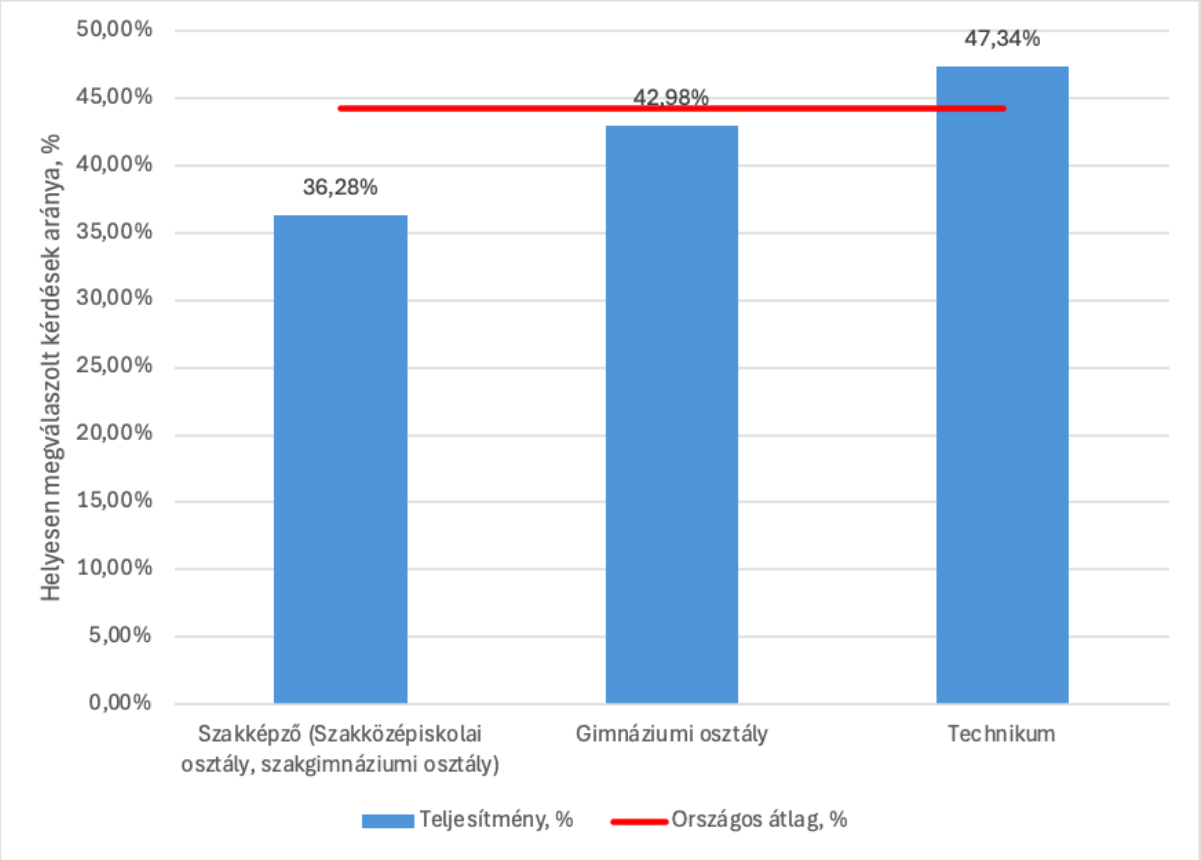
8. ábra Helyesen megválaszolt kérdések aránya korosztályonként, %

Forrás: saját szerkesztés

A diákok átlag teljesítménye (43%) nem változott szignifikánsan az elmúlt 15 évben, a szakmunkás, szakiskolai osztályokba járók teljesítménye továbbra is szignifikánsan gyengébb (36,28%) a többi osztályhoz képest, ugyanakkor a technikusi képzésben résztvevők átlagteljesítménye volt a legmagasabb (47,34%).

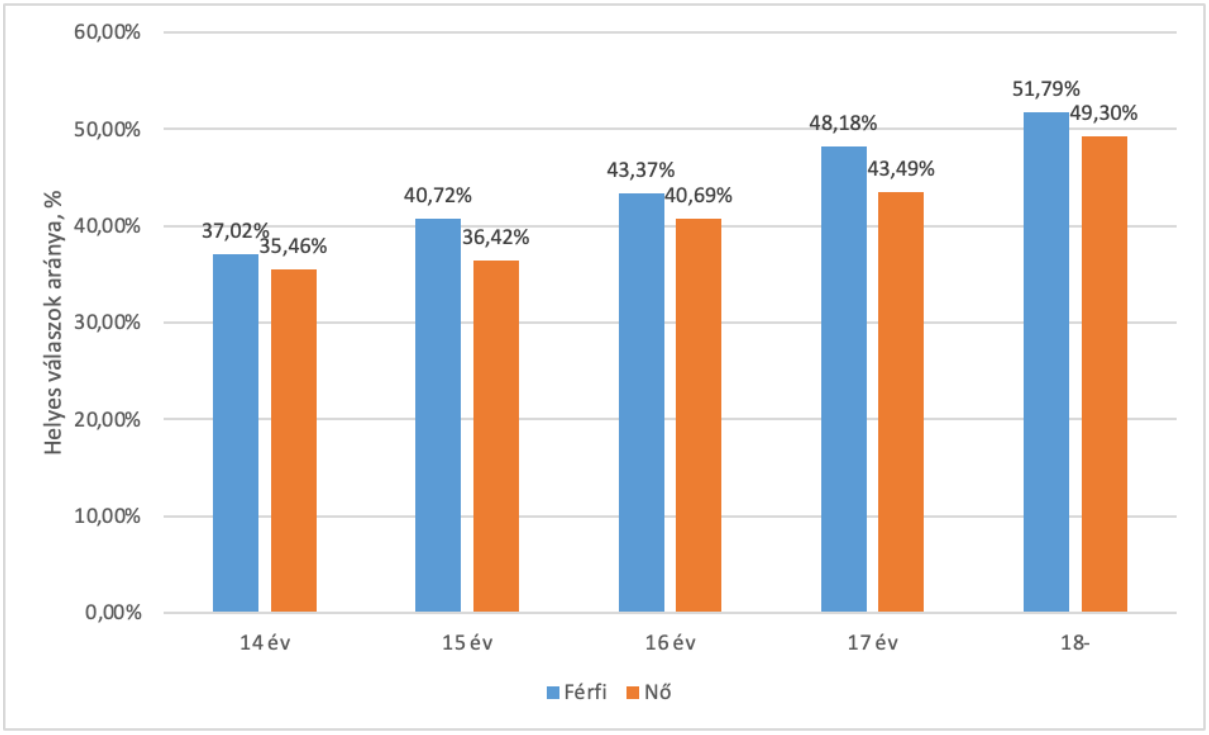
9.ábra Helyesen megválaszolt kérdések aránya osztálytípusonként, %

Forrás: saját szerkesztés

A válaszadók körét tekintve közel kiegyenlített a nem szerinti megoszlás: a női válaszadók aránya (2798 fő, 56,48%) nő, míg a férfiak aránya 42,57% (2109 fő). A férfi kitöltők átlagosan 13,62 pontot értek el a teszten, míg a nők eredménye átlagosan 12,61 pont, tehát a korábbi felmérésekkel összhangban, ismét különbséget fedezhetünk fel a férfiak javára, melynek átlagos mértéke az 1,01 pont. Nemek és életkorok szerint vizsgálódva észrevehetjük azt, a nők átlagos eredménye egyik korosztály esetén sem haladja meg a férfiakét, de általánosságban észrevehető mindkét nemnél, hogy az életkor növekedésével jellemzően nő a teszten elért eredmény is.

10. ábra Helyes válaszok átlagos száma nemenként és életkoronként, db

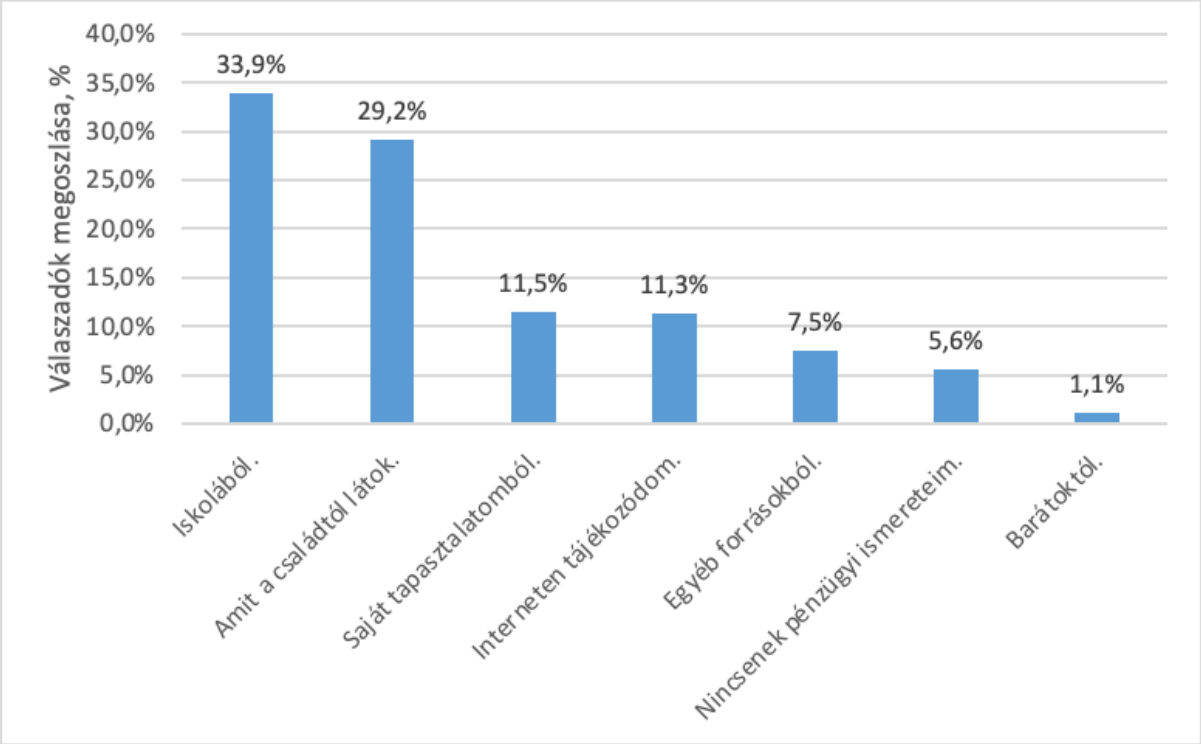
Forrás: saját szerkesztés

Attitűdök hatása a pénzügyi tudatosságra

A felmérés számos attitűdkérdést is tartalmazott, amelyben arra voltunk kíváncsiak, a válaszadók hogyan vélekednek egyes pénzügyi témákkal kapcsolatban. Az attitűd-kérdéseknél nincs olyan, hogy jó vagy rossz válasz, bár némely kérdés esetén egyértelműen meghatározható az, hogy az egyes pozitívabb vagy negatívabb attitűdök inkább tudatosabb vagy nem tudatosabb viselkedésre utalhatnak. A továbbiakban az attitűdök pénzügyi tudatosságra gyakorolt hatását mutatjuk be.

A pénzügyi ismeretforrások között erősödött az iskola szerepe, míg az otthon látottaké csökkent. Míg 10 éve a diák 44, addig 2024-ben 29,2 százaléka tekintette az otthon látottakat legfőbb pénzügyi információforrásnak. Ezzel szemben legfőképp az iskolában megszerzett ismeretekre támaszkódók aránya 21 százalékról 33,9 százalékra nőtt. A diákok közel azonos arányban hagyatkoznak a saját tapasztalataikra, valamint az internetre (11,5 és 11,3%). 7,5 százalékuk egyéb forrásból informálódik, 5,6 százalékuknak pedig egyáltalán nincs pénzügyi ismerete. Érdekesség, hogy a középiskolások pénzügyi ismeretek terén legkevésbé a barátaikra hagyatkoznak (1,1%).

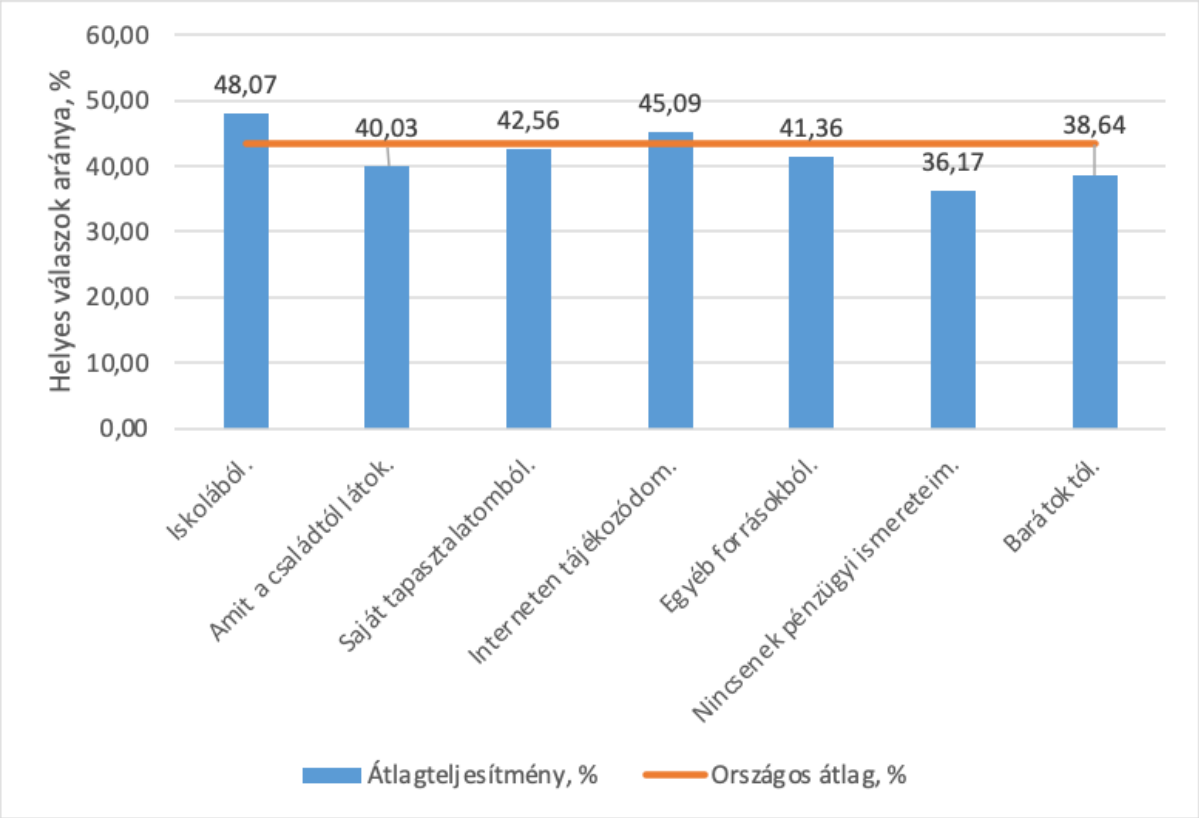
11. ábra: Válaszadók megoszlása aszerint, hogy honnan merítik a pénzügyi ismereteiket, %

Forrás: saját szerkesztés

Az, hogy honnan merítik a középiskolások a pénzügyi ismereteiket, hatással lehet a pénzügyi tudatosságukra. Az alábbi ábrán látható, hogy azok a diákok, akik az iskolából merítik a pénzügyi ismereteiket ők teljesítettek a legjobban (a helyes válaszok aránya 48,07%). Őket követik teljesítmény szempontjából azok a diákok, akik pénzügyi ismereteiket az internetről szerzik be, ők is az országos átlag felett teljesítettek (helyes válaszok aránya 45,09%). Jól látható az ábrán az is, hogy azok a diákok, akiknek nincs pénzügyi ismerete, rosszabbul teljesítettek (helyes válaszok aránya 36,17%).

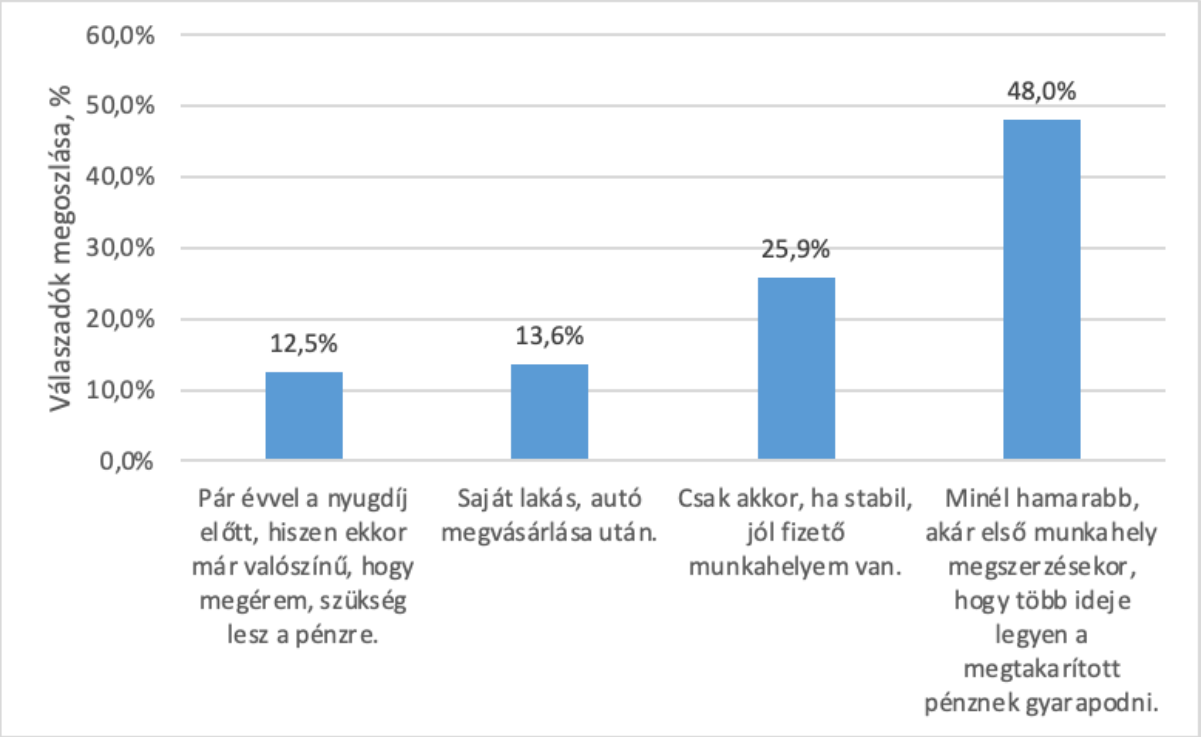
12. ábra: Átlagteljesítmény aszerint, hogy honnan merítik a pénzügyi ismereteiket

Forrás: saját szerkesztés

Kíváncsiak voltunk még arra is, hogy a középiskolások hogy vélekednek afelől, hogy mikor érdemes elkezdeni nyugdíjcélra megtakarítani. A diákok közel fele (48%) szerint már az első munkahely megszerzésekor érdemes elkezdeni takarékoskodni a nyugdíjas évekre. A diákok negyede úgy véli, csak akkor érdemes elkezdeni, amikor már stabil, jól fizető munkahellyel rendelkeznek (25,9%), mely nem feltétel az első munkahelyük lesz. A diákok 13,6 százaléka úgy gondolja, elég akkor elkezdeni, amikor már rendelkeznek saját lakással és autóval, valamint 12,5 százalékuk úgy gondolja ráér vele, elég pár évvel nyugdíj előtt elkezdeni félretenni.

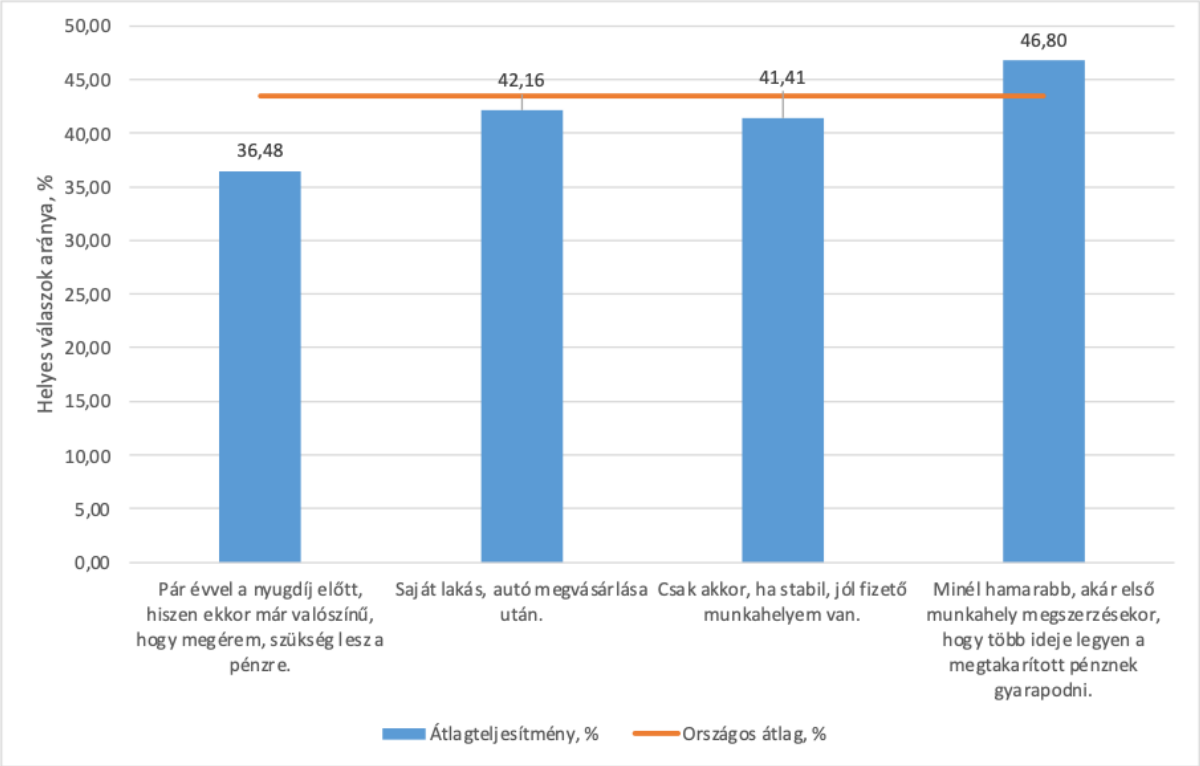
13. ábra: Válaszadók megoszlása aszerint, hogy mikor érdemes elkezdeni nyugdíjcélra megtakarítani, %

Forrás: saját szerkesztés

Az, hogy a középiskolások mit gondolnak, mikor érdemes elkezdeni nyugdíjcélra megtakarítani hatással van a teljesítményükre. Jól látható az alábbi ábrán, hogy azok, akik lehető leghamarabb már szeretnének elkezdeni takarékoskodni ők az országos átlag felett teljesítettek (helyes válaszok aránya 46,80%). Mindenki más az országos átlag alatt teljesített. Legrosszabb teljesítménnyel azok rendelkeznek, akik úgy gondolják, elég pár évvel a nyugdíjas évek előtt elkezdeni takarékoskodni (helyes válaszok aránya 36,48%). Azok akik "félúton" a felnőtt életük során szeretnék elkezdeni, vagyis miután megalapozták a stabil egzisztenciát, nem sokkal maradtak el az országos átlagtól (helyes válaszok aránya 42,16 és 41,41%).

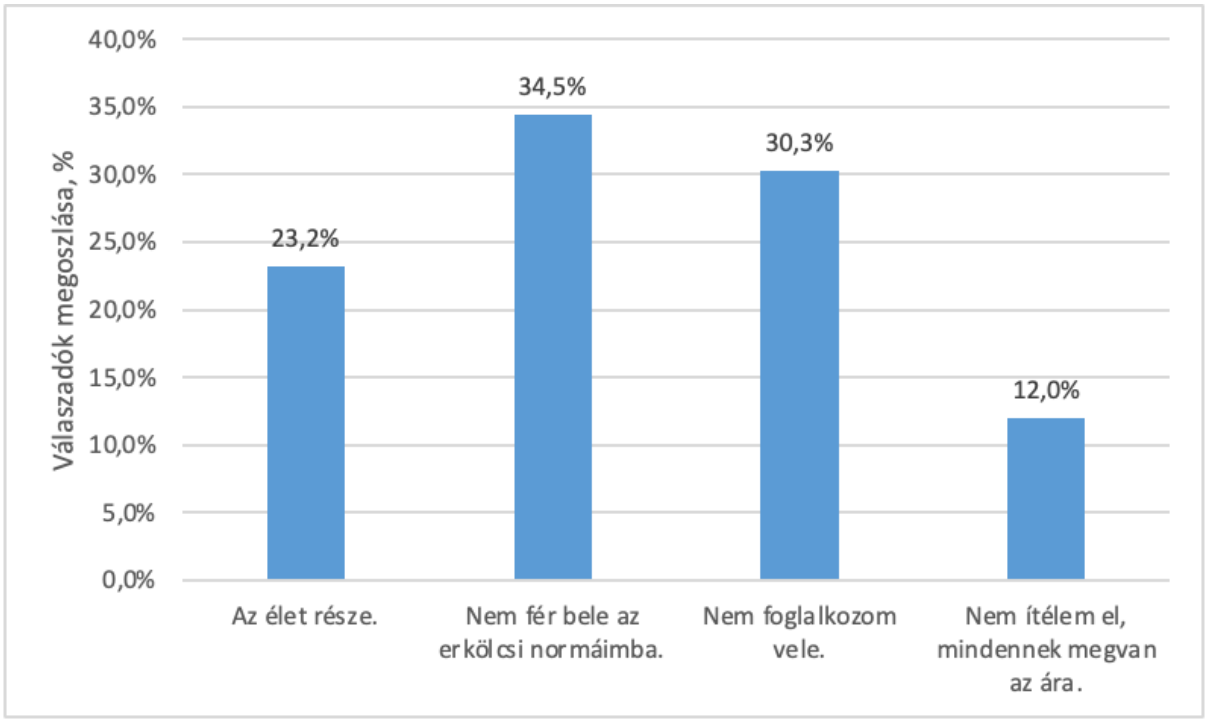
14. ábra: A válaszadók helyes válaszainak aránya aszerint, hogy mikor érdemes elkezdeni nyugdíjcélra megtakarítani, %

Forrás: saját szerkesztés

Kíváncsiak voltunk rá, hogy a diákok hogyan viszonyulnak a korrupcióhoz. A válaszadók legnagyobb része, 34,5%-a elítéli a korrupciót, míg 30,3%-a nem foglalkozik ezzel a témával. A kitöltő diákok 23,2%-a szerint a korrupció az élet része, míg mindössze 12% választotta azt a válaszlehetőséget, hogy nem ítélik el, mindennek megvan az ára.

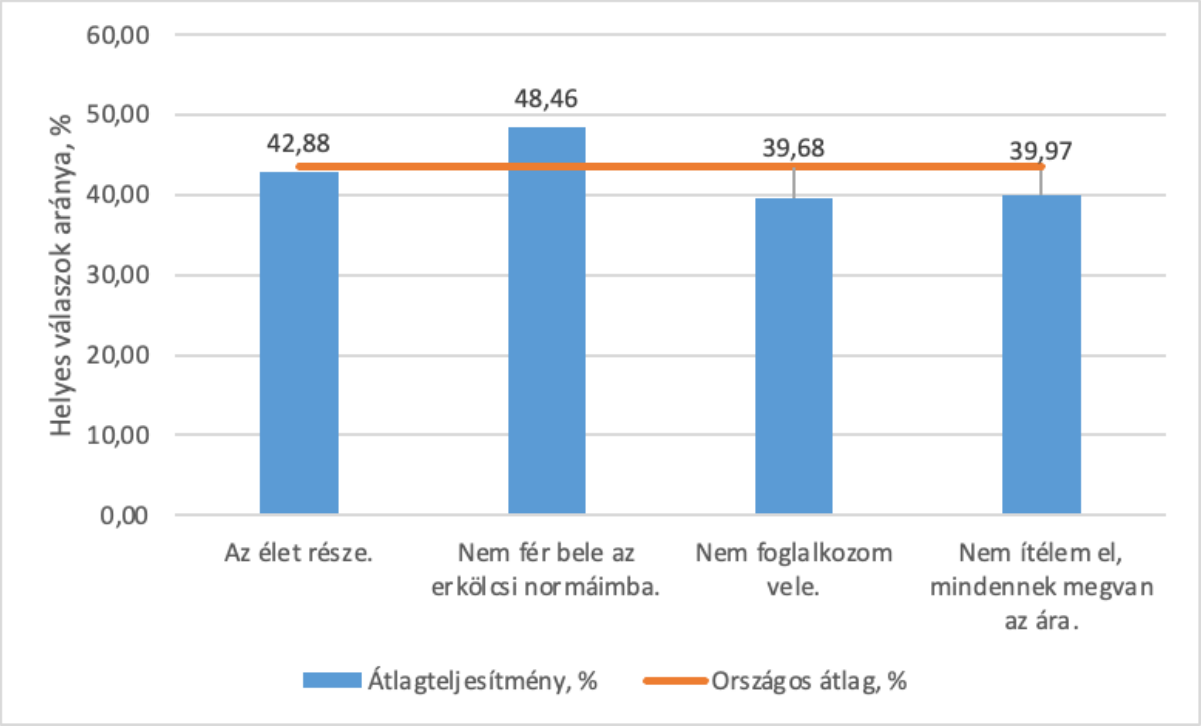
15. ábra: Válaszadók megoszlása aszerint, hogy hogyan ítélik meg a korrupciót, %

Forrás: saját szerkesztés

Kíváncsiak voltunk rá, hogy hogyan alakult a helyes válaszok aránya annak függvényében, hogy a kitöltők hogyan viszonyulnak a korrupcióhoz. Az alábbi ábra alapján azok a diákok teljesítettek a legjobban, akiknek a korrupció nem fér bele az erkölcsi normáikba (a helyes válaszok aránya esetükben 48,46%). Ez a csoport az országos átlag felett teljesített, ahol a helyes válaszok aránya 43,49% volt. Őket követik azok a válaszadók, akik szerint a korrupció az élet része, ebben a csoportban a helyes válaszok aránya 42,88% volt. A legrosszabbul azok a válaszadók teljesítettek, akik nem foglalkoznak a korrupcióval, esetükben a helyes válaszok aránya 39,68%.

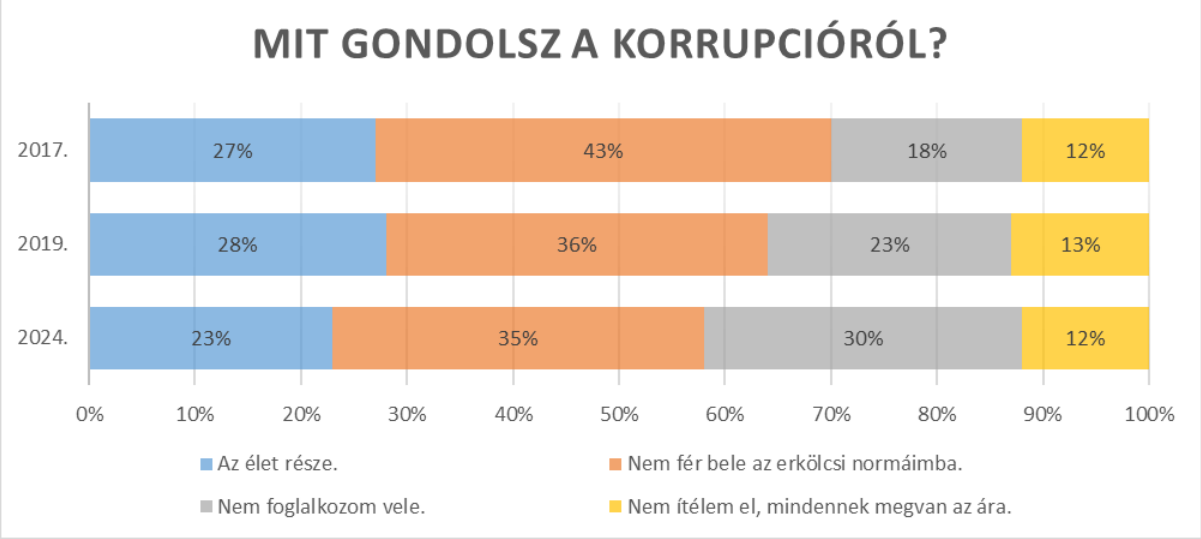
16. ábra: A válaszadók helyes válaszainak aránya aszerint, hogy hogyan ítélik meg a korrupciót

Forrás: saját szerkesztés

2017-ben és 2019-ben is feltettük ugyanazt a kérdést a válaszadóknak a korrupcióról. Összevetve az akkori eredményeket az idei válaszokkal, azt láthatjuk, hogy a korrupciót elítélők aránya (akiknek nem fér bele az erkölcsi normáiba) folyamatosan csökkent a vizsgált években (a 2017-es 44 százalékról 2024-ben 35 százalékra), míg azok aránya nőtt, akik nem foglalkoznak a jelenséggel.

17. ábra Válaszadók korrupcióval kapcsolatos attitűdje , %

Forrás: saját szerkesztés

A korábbi eredményekkel teljes mértékben összhangban áll, hogy a korrupcióval szemben megengedőbben lényegesen alacsonyabb eredményt értek el a teszten, mint azok, akiknek nem fér bele az erkölcsi normáiba.

A korábbiakban megemlítésre került a közpénzzel kapcsolatos kérdés (30. Mi a közpénz?) is, amely az egyik legnagyobb arányban helyesen megválaszolt tudásteszt kérdés volt, a válaszadók 64,8 százaléka helyes választ adott erre a kérdésre. Ezt összevetve a korrupcióval kapcsolatos attitűdökkel azt vehetjük észre, hogy míg a korrupciót el nem ítélők körében (*Nem ítélem el, mindennek megvan az ára*) a helyes választ adók aránya 57,94%, addig azok körében, akiknek nem fér bele az erkölcsi normáiba, 74,09% ismerte a közpénz fogalmát.

A pénzügyi és gazdasági hírek fogyasztása közepes erősségű kapcsolatban áll a teszten elért eredménnyel (H=0,372), akik tájékozódnak, jellemzően jobb eredményt is érnek el a teszten.

Pénzügyi híreket a diákok többsége nem rendszeresen, csak akkor követi, ha valami kirívó történik (60%), míg tízből három diák egyáltalán nem követi a pénzügyi híreket. A teszten elért teljesítmény és a pénzügyi, gazdasági hírek követésének gyakorisága között szignifikáns kapcsolat van. A híreket rendszeresen követők átlag teljesítménye 51%, míg az egyáltalán nem követőké 37%. A rendkívüli helyzetekben híreket olvasók átlagteljesítménye 45%.

Pozitív változás figyelhető meg a biztonságos digitális pénzügyi ismeretek területén, míg 2020-ban a diákok 41 százaléka tudta, hogy internetes áruházak nem kérhetik el a bankkártya adatainkat emailben, addig ez az arány 2024-re 67 százalékra növekedett.

EREDMÉNYEK KÉRDÉSENKÉNT

12. ábra Helyes és helytelen választ adók megoszlása kérdésenként, %

Forrás: saját szerkesztés

econventio
kerekasztal közhasznú egyesület

1. Általános pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatások

1. kérdés

1. Melyik az a rövidítés, amelyik NEM egy pénzügyi intézményt jelöl?	Válaszadók megoszlása, %
ATM	**35,95**
MNB	4,02
EKB	14,49
ÁSZ	40,61
Nem tudom.	4,93

2. kérdés

2. A pénztárcádban egy forgalomban lévő, de sérült, hiányos, 1000 Ft-os bankjegy lapul, amit egy kereskedelmi bankban szeretnéd beváltani. Mire számíthatsz?	Válaszadók megoszlása, %
A kereskedelmi bank nem foglalkozik ilyesmivel, ezért elküldenek.	6,04
A hiányos bankjegy már értéktelen.	16,13
A hiányos bankjegyekért a hiányzó rész arányában csökkentett térítés jár.	9,63
Amennyiben a bankjegy több mint fele még megvan, akkor azt a névértékén beváltják.	**65,20**
Nem tudom.	3,01

3. kérdés

3. Mikor kérhetik el az internetes áruházak a bankkártya adatainkat e-mailben?	Válaszadók megoszlása, %
Egy adott szolgáltatásra való regisztráláskor.	10,88
Ha regisztráció nélkül vásárolok egy internetes áruházban.	10,42
Néha előfordul, mert ezzel bizonyosodnak meg róla, hogy valóban mi rendeltünk.	9,29
Soha.	**67,34**
Nem tudom.	2,08

4. kérdés

4. Az alábbiak közül mely tevékenységet NEM végezheti egy kereskedelmi bank?	Válaszadók megoszlása, %
Hitelnyújtás	8,68
Készpénzkibocsátás	**32,36**
Részvénykibocsátás	34,30
Készpénz- és számlapénz forgalom lebonyolítása.	18,09
Nem tudom.	6,58

5. kérdés

5. Nyaralásból hazatérve 20 eurót szeretnél forintra váltani. Az euró vételi árfolyama 376 Ft, eladási árfolyama 398 Ft, középárfolyama 387 Ft. Hány forintot kapsz a 20 euróért?	Válaszadók megoszlása, %
20*376= 7520 Ft	**38,21**
20*398= 7960 Ft	32,70
20*387= 7740 Ft	17,36
20*(376+387)/2= 7630 Ft	7,67
Nem tudom.	4,06

6. kérdés

6. Legfőképpen honnan meríted pénzügyi ismereteid?	Válaszadók megoszlása, %
Iskolából.	33,85
Amit a családtól látok.	29,19
Interneten tájékozódom.	11,34
Barátoktól.	1,09
Saját tapasztalatomból.	11,51
Egyéb forrásokból.	7,47
Nincsenek pénzügyi ismereteim.	5,55

2. Befektetések, megtakarítások

7. kérdés

7. Hogyan nevezzük azt, amikor több dologba fektetjük pénzünket, ezáltal megosztjuk, és csökkentjük a kockázatot?	Válaszadók megoszlása, %
Tőkeáttétel.	33,53
Diverzifikáció.	**46,10**
Recesszió.	7,53
Szublimáció.	3,86
Nem tudom.	8,98

8. kérdés

8. A hozam és a kockázat a befektetések jellemzői. Melyik állítás igaz az alábbiak közül?	Válaszadók megoszlása, %
A hozam és a kockázat megegyezik.	2,66
Nagyobb hozamért cserébe általában kisebb kockázatot kell vállalnunk.	5,23
Nagyobb hozamért cserébe általában nagyobb kockázatot kell vállalnunk.	**79,94**
A hozam és a kockázat nem függ össze egymással.	6,68
Nem tudom.	5,49

9. kérdés

9. Milyen mértékű garanciát jelent egy részvény árfolyamának múltbeli alakulása a jövőbeli hozamára nézve?	Válaszadók megoszlása, %
Nem garancia a jövőre nézve.	**46,57**
Körülbelül 50%-ban garancia a jövőre nézve.	28,10
Körülbelül 75%-ban garancia a jövőre nézve.	11,65
100%-ban garancia a jövőre nézve.	3,55
Nem tudom.	10,13

10. kérdés

10. Ha a megtakarításaidat kezelő bank csődbe megy, garantálja-e valaki a kártalanításodat?	Válaszadók megoszlása, %
Igen, 100 ezer euróig az Országos Betétbiztosítási Alap.	**33,31**
Igen, 100 ezer euróig a Magyar Nemzeti Bank.	32,50
100 ezer euróig az Állami Számvevőszék.	6,10
Nem, nem garantálja senki.	19,24
Nem tudom.	8,86

11. kérdés

11. 100 ezer Ft megtakarításodat szeretnéd két évre a bankban elhelyezni. A bank a számlán lévő összegre minden évben 4 százalék kamat jóváírását ígéri, illetve fiatal korodra tekintettel eltekint a számlavezetési díjtól. Mennyi pénz lesz a számládon két év múlva?	**Válaszadók megoszlása, %**
100 000+4 000+160=104 160 Ft	5,89
100 000+4 000+4 000=108 000 Ft	20,33
100 000*1,04*1,04=108 160 Ft	**54,22**
100 000*2*1,04=208 000 Ft	13,87
Nem tudom.	5,69

12. kérdés

12. Van-e rendszeres megtakarításod?	**Válaszadók megoszlása, %**
Nincs lehetőségem megtakarítani.	14,39
Lenne lehetőségem megtakarítani, de inkább mindig elköltöm a pénzem.	14,49
Van megtakarításom, de az nem rendszeres.	40,07
Igen, rendszeresen ugyanakkora összeget félrerakok.	10,84
Igen, rendszeresen valamekkora összeget félrerakok.	20,21

13. kérdés

13. Melyik elv áll hozzád a legközelebb?	**Válaszadók megoszlása, %**
Fontos, hogy az ember mindig tegyen félre, amikor megkapja a fizetését	64,88
Ha hónap végén marad pénz, akkor azzal a megtakarítást kell kiegészíteni	28,08
Felesleges megtakarítani a pénzt, mert úgy az ember sosem fogja élvezni a gyümölcseit	7,04

3. Hitelezés

14. kérdés

14. Egy ismerősöd kezesnek kér fel hitelfelvételhez. Milyen következményei lehetnek, ha elvállalod?	Válaszadók megoszlása, %
Ha a bank nem ad, vagy kevesebb pénzt ad, akkor én kell, hogy adjak neki.	2,97
Ha az ismerősöm nem fizeti a hitelét, nem tudja rajta behajtani a bank a tartozást, akkor nekem kell fizetni a bank felé.	**62,23**
Ha több pénzt kapna a banktól, mint amire szüksége van, akkor a fennmaradó összeget a kezes köteles elkölteni.	6,98
A kezes legfontosabb feladata, hogy kezelje a banktól kapott pénzösszeget.	17,34
Nem tudom.	10,48

15. kérdés

15. Minek a rövidítése a THM?	Válaszadók megoszlása, %
Törlesztés havi mértéke.	23,88
Teljes hiteldíj mutató.	**63,14**
Törlesztés hossza munkanapokban.	2,16
Támogatott hitel minősítése.	7,67
Nem tudom.	3,15

16. kérdés

16. Lehet-e teljesen online, mindenféle személyes jelenlét nélkül hitelt felvenni?	Válaszadók megoszlása, %
Nem, az igénylő személyi igazolványát személyesen be kell mutatni a bankfiókban.	15,14
Nem, bár az igénylés és a hitelügyintézés online zajlik, a szerződéseket személyesen kell aláírni.	28,74
Igen, ma már az összes bank minden hiteltípusára elérhető az online hitelfelvétel.	10,42
Igen, de csak bizonyos hiteltípusok esetén, a bank által meghatározott feltételek szerint.	**40,92**
Nem tudom.	4,78

17. kérdés

17. Mit jelent az, ha egy kölcsönszerződés 5 éves kamatperiódusú?	Válaszadók megoszlása, %
A kölcsön futamideje 5 év.	14,37
A kölcsönt 5 év alatt kell visszafizetni, kamatokkal együtt.	44,05
A kölcsön kamatozása 5 évig nem változhat.	**28,22**
A törlesztés során kamatot csak 5 évente kell fizetni.	7,13
Nem tudom.	6,24

18. kérdés

18. 1 millió forint kölcsönt veszel fel a banktól évi 6%-os kamatra, havi fix 20 000 Ft törlesztőrészlettel. Összesen mennyi pénzt kell az ötödik év végéig visszafizetned?	Válaszadók megoszlása, %
1 000 000 Ft-ot.	2,77
20 000*60=1 200 000 Ft-ot.	**20,53**
20 000*60*1,06=1 272 000 Ft-ot.	50,71
1 000 000*5*1,06=5 300 000 Ft-ot.	16,98
Nem tudom.	9,02

19. kérdés

19. Szeretnél venni egy új telefont, de jelenleg nincs elég pénzed rá. Mit teszel?	Válaszadók megoszlása, %
Megkérem szüleimet, hogy vegyék meg nekem.	10,38
Kölcsönkérek szüleimtől/barátaimtól.	4,00
Keresek olyan lehetőséget, ahol tudok részletfizetéssel fizetni.	16,67
Diákmunkát vállalok.	35,47
Spórolok, amíg össze nem jön elegendő pénz rá.	33,49

4. Munka világa

20. kérdés

20. A munkabér után ki fizeti a közterheket (adót és járulékokat)?	Válaszadók megoszlása, %
A munkavállaló.	18,93
A munkáltató.	46,18
Mind a munkavállaló, mind a munkáltató.	**30,70**
Senki.	1,11
Nem tudom.	3,07

21. kérdés

21. Megkapod az első fizetésed. A bérpapírodon 350 000 Ft szerepel és ebből – adókedvezmények érvényesítése után - 285 250 Ft-ot kapsz kézhez, a munkaadó összes havi költsége pedig 395 500 Ft. Hány forint lesz a nettó béred?	Válaszadók megoszlása, %
285 250 Ft	**62,98**
350 000 Ft	11,85
343 583 Ft	13,00
395 500 Ft	4,72
Nem tudom.	7,45

22. kérdés

22. Mi a cafeteria?	Válaszadók megoszlása, %
Egy modern olasz kávégép	3,59
Egy étkezési utalvány	14,84
Szabadon választható béren kívüli juttatás	**77,09**
Nem tudom.	4,48

23. kérdés

23. Mekkora a havi bruttó minimálbér összege ma Magyarországon?	Válaszadók megoszlása, %
177 422 Ft	18,37
266 800 Ft	**54,36**
326 000 Ft	19,34
571 200 Ft	3,35
Nem tudom.	4,58

24. kérdés

24. Magyarországon 15% a személyi jövedelemadó (SZJA). 22 évesen munkába állsz, a fizetésed havi bruttó 400 ezer forint, és kereken 3 évig élvezheted a 25 év alattiaknak járó SZJA-mentességet. 25 éves korod betöltéséig mekkora adókedvezményben részesülsz összesen?	Válaszadók megoszlása, %
400 000*0,15*3=180 000 Ft	30,02
400 000*3=1 200 000 Ft	14,21
400 000*0,15*3*12=2 160 000 Ft	**39,30**
400 000*3*12=14 400 000	6,34
Nem tudom.	10,13

25. kérdés

25. Szeretnél-e a jövőben saját vállalkozást indítani?	Válaszadók megoszlása, %
Igen, egyértelműen szeretnék vállalkozást indítani.	26,56
Inkább saját vállalkozást szeretnék indítani, mint más alkalmazottjaként dolgozni.	30,68
Inkább más alkalmazottjaként szeretnék dolgozni, mint saját vállalkozást indítani.	9,39
Biztos, hogy nem szeretnék vállalkozást indítani.	6,12
Nem tudom, még nem gondolkodtam ezen.	27,25

26. kérdés

26. Hogyan ítéled meg, mennyi idő alatt leszel képes magadnak stabil egzisztenciát építeni?	Válaszadók megoszlása, %
20 éves koromig	7,73
21-30 éves koromig	66,88
31-40 éves koromig	17,60
41-50 éves koromig	3,15
50 éves korom felett	1,78
Soha	2,87

5. Általános gazdasági ismerek

27. kérdés

27. Magyarországon melyik szektor állítja elő a GDP legnagyobb részét?	Válaszadók megoszlása, %
Mezőgazdaság.	33,1
Szolgáltató szektor.	20,2
Ipar.	21,8
Pénzügyi szektor.	20,4
Nem tudom.	4,5

28. kérdés

28.Milyen összefüggés van a jegybanki alapkamat és a kereskedelmi bankok hitelkamatai között?	Válaszadók megoszlása, %
A kereskedelmi bankok hitelkamatai általában magasabbak.	39,7
A kereskedelmi bankok hitelkamatai általában alacsonyabbak.	25,2
A két kamat azonos.	9,6
Nincs közöttük összefüggés.	10,8
Nem tudom.	14,6

29. kérdés

29. Magyarország GDP arányos adóssága körülbelül 75%. Ez egyszerűbben azt is jelenti, hogy mindenkire jut egy bizonyos összegű adósság. Mekkora ez egy főre, így a rád is eső államadósság értéke?	Válaszadók megoszlása, %
Közel 58 ezer forint.	31,5
Közel 580 ezer forint.	29,7
Közel 5,8 millió forint.	20,4
Közel 58 millió forint.	5,0
Nem tudom.	13,4

30. kérdés

30. Mi a közpénz?	Válaszadók megoszlása, %
Az államháztartásban rendelkezésre álló pénz, amelyből az állam a közfeladatok ellátását finanszírozza.	64,8
A köztársasági elnök rendelkezésére álló pénz, amelyből kiadásait finanszírozza.	6,5
A miniszterelnök rendelkezésére álló pénz, amelyből állami kiadásait finanszírozza.	10,4
A Magyar Nemzeti Bank által kibocsájtott pénz, amely saját céljaink megvalósítására fordítható.	14,1
Nem tudom.	4,1

31. kérdés

31. Egy túró rudi ára tavaly 300 forint volt egy boltban. Azonban idén, a korábbi 27 százalékról 18 százalékra csökkent a túró rudi áfája. Kizárólag az áfa változása miatt hogyan módosult a túró rudi ára?	Válaszadók megoszlása, %
Csökkent, kerekítve 21 forinttal (300-300/1,27*1,18)	22,1
Csökkent, kerekítve 23 forinttal (300-300*1,27/1,18)	27,0
Csökkent, 27 forinttal (300*(0.27-0.18))	30,8
Növekedett, kerekítve 23 forinttal (300*1.27/1.18-300)	12,2
Nem tudom.	7,9

32. kérdés

32. Mit gondolsz a korrupcióról?	Válaszadók megoszlása, %
Az élet része.	23,2
Nem fér bele az erkölcsi normáimba.	34,5
Nem foglalkozom vele.	30,3
Nem ítélem el, mindennek megvan az ára.	12,0

33. kérdés

33. Szoktál-e pénzügyi, gazdasági híreket olvasni, hallgatni?	Válaszadók megoszlása, %
Egyáltalán nem.	27,3
Leginkább nem, csak ha valami rendkívüli esemény történik.	58,1
Igen, rendszeresen.	14,6

6. Biztosítás, nyugdíj

34. kérdés

34. Egy középiskolás egy baleset során csonttörést szenved, de szülei nem kötöttek rá balesetbiztosítást. Részesül-e anyagi juttatásban?	Válaszadók megoszlása, %
Igen, mivel 18 éves korig alanyi jogon jár az állami által fizetett biztosítás.	30,5
Nem.	28,2
Igen, de csak akkor, ha kötött tanulóbiztosítást.	11,9
Igen, de csak abban az esetben ha van egyéb biztosítása, melyben a csonttörés, mint biztosítási esemény szerepel.	25,4
Nem tudom.	4,0

35. kérdés

35. Kötelező-e utasbiztosítást kötni, ha külföldre utazol?	Válaszadók megoszlása, %
Igen, mert csak így léphetek át másik országba.	14,1
Igen, ha a Schengen-i övezeten kívül utazunk.	6,5
Igen, de csak ha EU-n kívül utazunk.	28,8
Nem.	46,6
Nem tudom.	4,0

36. kérdés

36. Milyen biztosítást köthetsz új mobiltelefon megvásárlásakor a telefonod biztonsága érdekében?	Válaszadók megoszlása, %
CASCO biztosítás	3,9
Életbiztosítás	2,5
Készülékbiztosítás	89,5
Poggyászbiztosítás	1,7
Nem tudom.	2,3

37. kérdés

37. Mi a kockázatközösség?	Válaszadók megoszlása, %
Az USA-ban nagyon népszerű "Community insurance" magyar megfelelője: a kockázatokat biztosítások segítségével elkerülő emberek közössége.	34,0
Egy online közösség, ahol a kockázatokat kedvelő emberek közössége kapcsolatot tart egymással.	8,4
A kockázatközösség a kockázni és kockáztatni szerető emberek közössége.	10,4
Azoknak a személyeknek a közössége, akik a véletlenszerűen bekövetkező káresemények pénzügyi kockázatát egymás között megosztják.	33,2
Nem tudom.	13,9

38. kérdés

38. Külföldre utazol 18 napra nyelvet tanulni. Erre az időre utasbiztosítást kötsz, melynek fontos eleme a felelősségbiztosítás. Melyik biztosítás fizet a biztosítási díjhoz képest ár/érték arányban a legtöbbet?	Válaszadók megoszlása, %
6 000 Ft biztosítási díj, és felelősségbiztosítás esetén 2 000 000 Ft-ot fizet.	26,9
7 000 Ft biztosítási díj, és felelősségbiztosítás esetén 2 100 000 Ft-ot fizet.	19,3
10 000 Ft biztosítási díj, és felelősségbiztosítás esetén 3 000 000 Ft-ot fizet.	25,7
20 000 Ft biztosítási díj, és felelősségbiztosítás esetén 6 000 000 Ft-ot fizet.	16,1
Nem tudom.	12,1

39. kérdés

39. Mit gondolsz arról, hogy te és családtagjaid rendelkezzetek balesetbiztosítással?	Válaszadók megoszlása, %
Fontosnak tartom, és rendelkezünk is vele.	53,4
Fontosnak tartom, de nem rendkezünk vele.	12,3
Fontosnak tartom, de megmondom őszintén, hogy fogalmam sincs, hogy rendelkezünk-e valamilyen balesetbiztosítással.	27,4
Nem tartom fontosnak, mert úgysem fizet a biztosító.	4,4
Nem tartom fontosnak, mert velünk úgyse történik semmi veszélyes.	2,6

40. kérdés

40. Mit gondolsz, mikor érdemes elkezdeni nyugdíjcélra megtakarítani?	Válaszadók megoszlása, %
Pár évvel a nyugdíj előtt, hiszen ekkor már valószínű, hogy megérem, szükség lesz a pénzre.	12,5
Saját lakás, autó megvásárlása után.	13,6
Csak akkor, ha stabil, jól fizető munkahelyem van.	25,9
Minél hamarabb, akár első munkahely megszerzésekor, hogy több ideje legyen a megtakarított pénznek gyarapodni.	48,0

econventio
kerekasztal közhasznú egyesület

MELLÉKLET

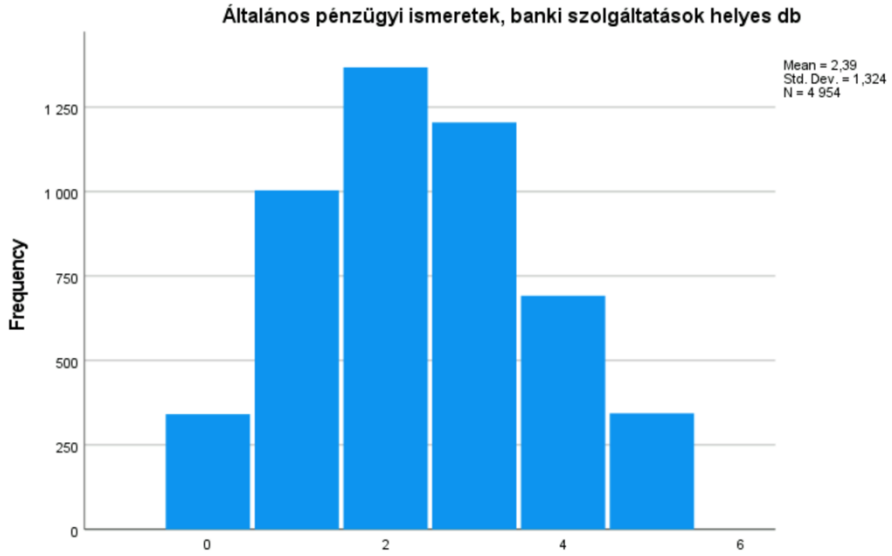
Helyes válaszok aránya, %

Demográfiai tényező	Csoport	Teljes teszt	Általános pénzügyi ismeretek, bankiszolgáltatások	Befektetés, megtakarítás	Hitelezés	Munkavilága	Általános gazdasági ismeretek	Biztosítás, nyugdíj
Életkor	14	35,35	36,94	33,42	33,87	44,95	23,69	39,19
	15	37,68	39,21	37,96	37,23	46,17	23,99	41,50
	16	41,23	43,79	39,38	42,62	50,65	27,76	43,15
	17	44,78	50,42	43,96	44,64	53,02	29,87	46,81
	18-	49,39	56,41	49,19	47,43	60,14	33,62	49,50
Nem	férfi	45,39	52,22	46,59	43,81	53,12	30,71	45,87
	nő	42,08	44,47	39,99	42,43	52,75	27,82	45,03
Lakóhely	Falu	40,65	44,92	39,35	40,19	49,41	26,90	43,13
	Város	41,82	45,25	40,55	41,49	51,26	27,79	44,56
	Megyei jogú város	45,84	50,90	46,04	45,01	55,59	31,01	46,51
	Főváros	50,90	57,41	50,83	51,94	59,81	32,96	52,41
Osztálytípus	Általános iskolai osztály	31,98	24,32	25,41	35,68	43,78	21,08	41,62

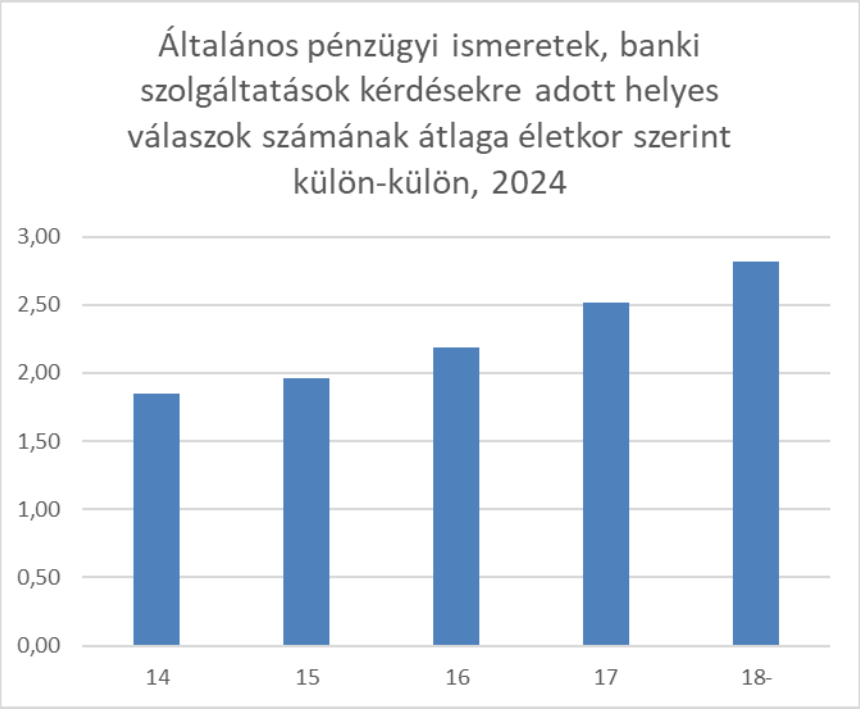
Demográfiai tényező	Csoport	Teljes teszt	Általános pénzügyi ismeretek, bankiszolgáltatások	Befektetés, megtakarítás	Hitelezés	Munka világa	Általános gazdasági ismeretek	Biztosítás, nyugdíj
	Egyéb	42,13	44,93	39,51	39,31	51,82	28,28	48,97
	Gimnáziumi osztály	42,37	44,42	41,94	41,22	51,42	29,55	45,69
	Szakképző (Szakközépiskola)	35,65	38,83	33,85	35,49	45,11	23,31	37,34
	Technikum	46,50	52,51	46,26	46,37	56,00	30,61	47,27
Képzés terület	Kereskedelmi, gazdasági	47,96	55,11	48,66	47,41	57,49	30,91	48,17
	Egyéb	40,40	42,78	38,77	39,97	49,71	27,76	43,42
Korábban töltött ki tesztet	igen	49,48	55,90	49,05	47,84	59,47	35,09	49,54
	nem	42,71	46,77	42,00	42,38	52,04	28,26	44,82
Összesen	**Összesen**	**43,49**	**47,81**	**42,81**	**43,01**	**52,89**	**29,04**	**45,36**

Forrás: saját szerkesztés

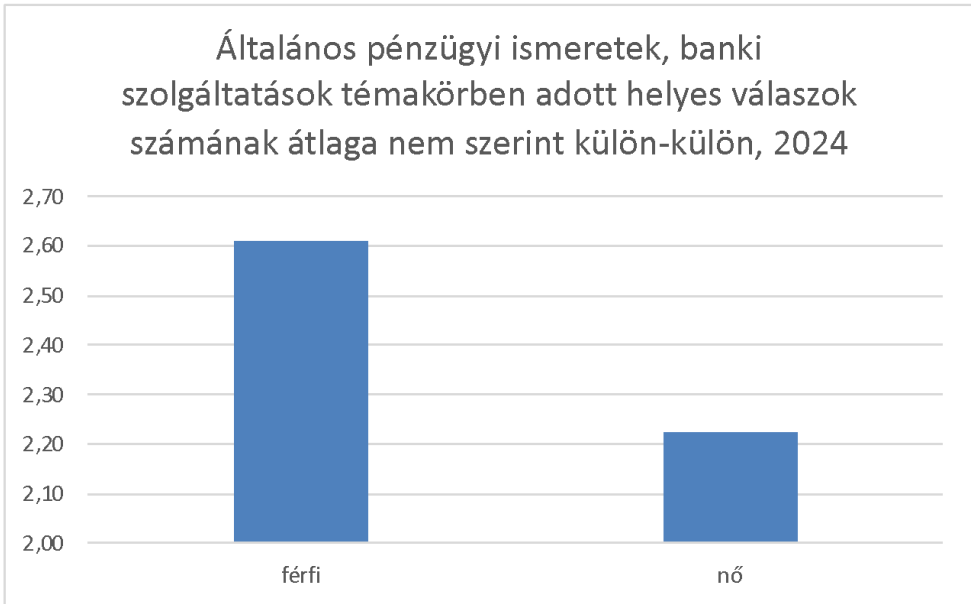
1. Általános pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatások

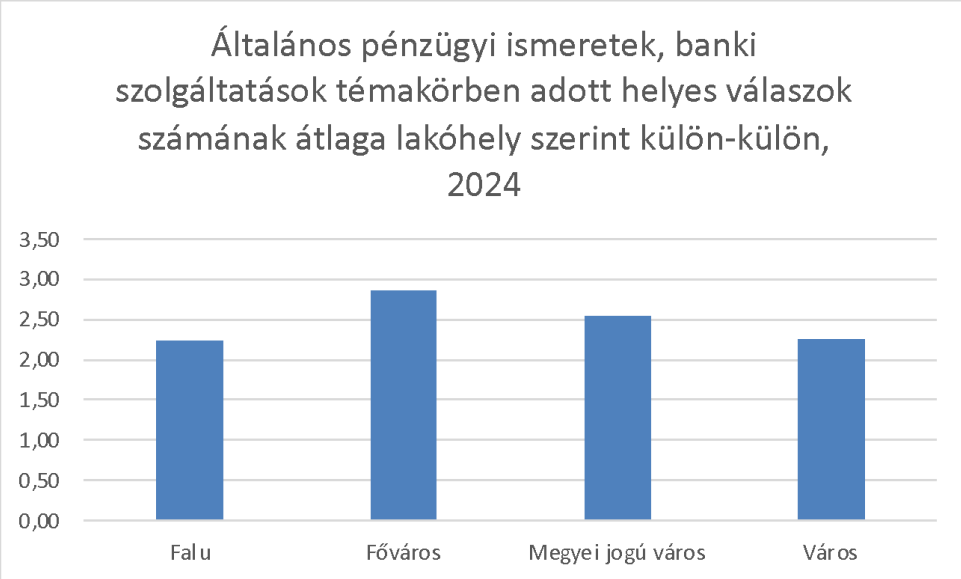
Az Általános gazdasági ismeretek, banki szolgáltatások témakörben szerzett helyes válaszok számának eloszlásában baloldali aszimmetriát vélhetünk felfedezni. Ebben a témakörben a helyes válaszok számának átlaga 2,39 pont, szórása pedig 1,32 pont volt.

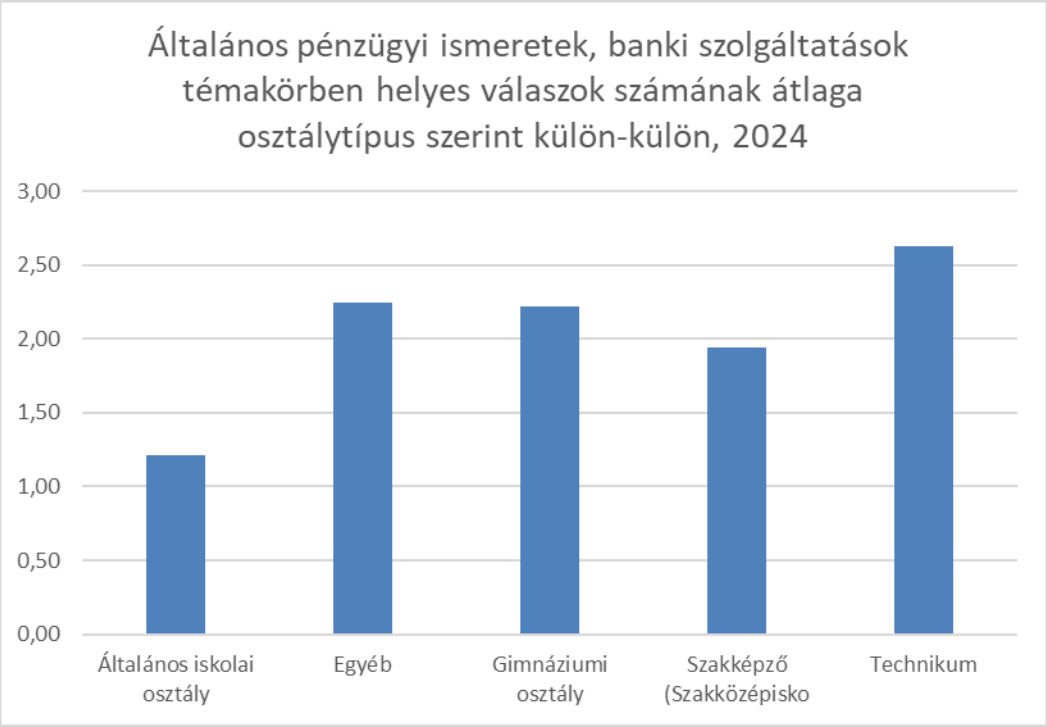
A témakörben az életkor növekedésével nő az átlagpontszám, így pozitív irányú kapcsolat figyelhető meg az életkor és az átlagpontszám között.

A férfiak a témakörben jobb eredményt értek el (2,61 pont), mint a nők (2,22 pont).

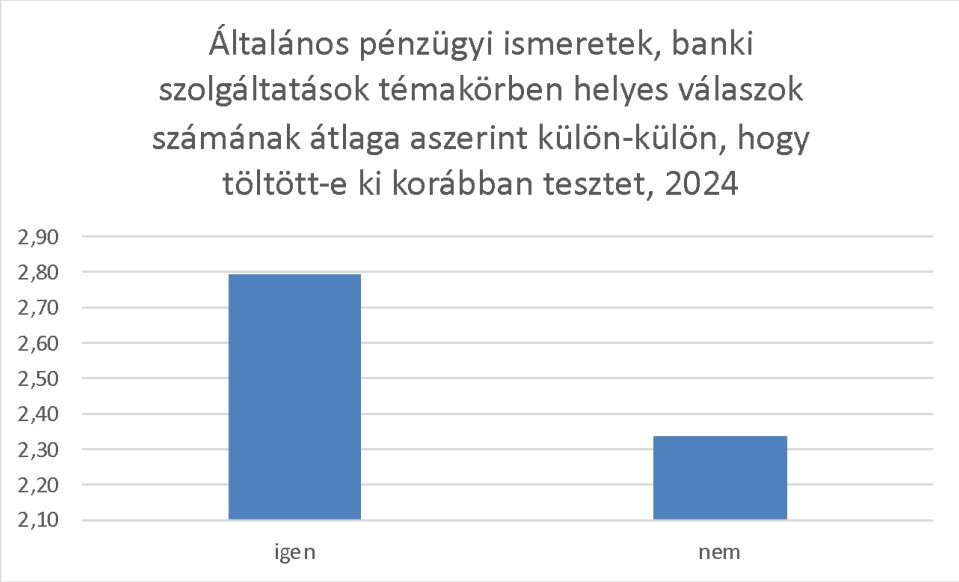
A legjobb eredményt a fővárosi diákok érték el (átlagosan 2,87 pont), míg a legrosszabb eredményt a falusi diákok értéke el (átlagosan 2,25 pont).

A legkevesebb pontszámot átlagosan az általános iskolások érték el (1,22 pont), míg a legtöbb pontszámot átlagosan a technikumban tanulók (2,63 pont).

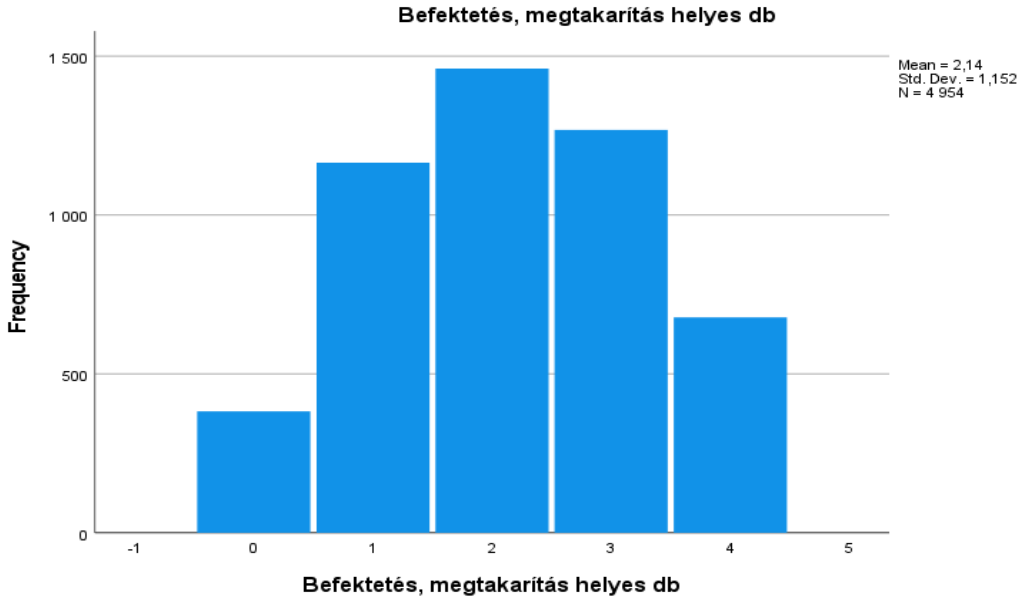

Átlagosan a témakörben a kereskedelmi, gazdasági területen tanulók jobb eredményt értek el (2,76 pont), mint egyéb területen tanuló társaik (2,14 pont).

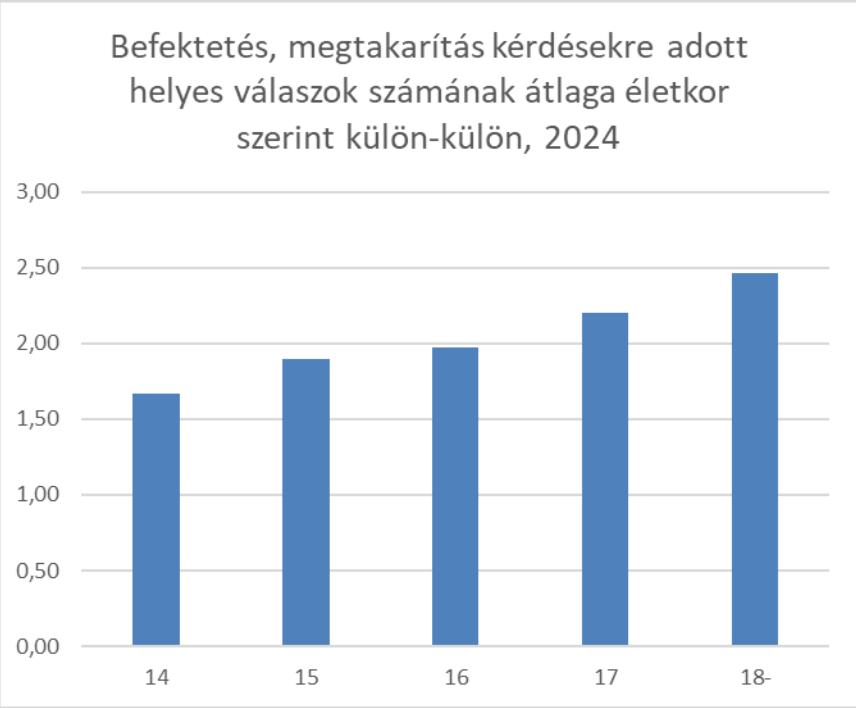

Azok, akik töltöttek már ki korábban tesztet, jobb eredményt értek el átlagosan (2,80 pont) a témakörben, mint azok, akik nem (2,34 pont).

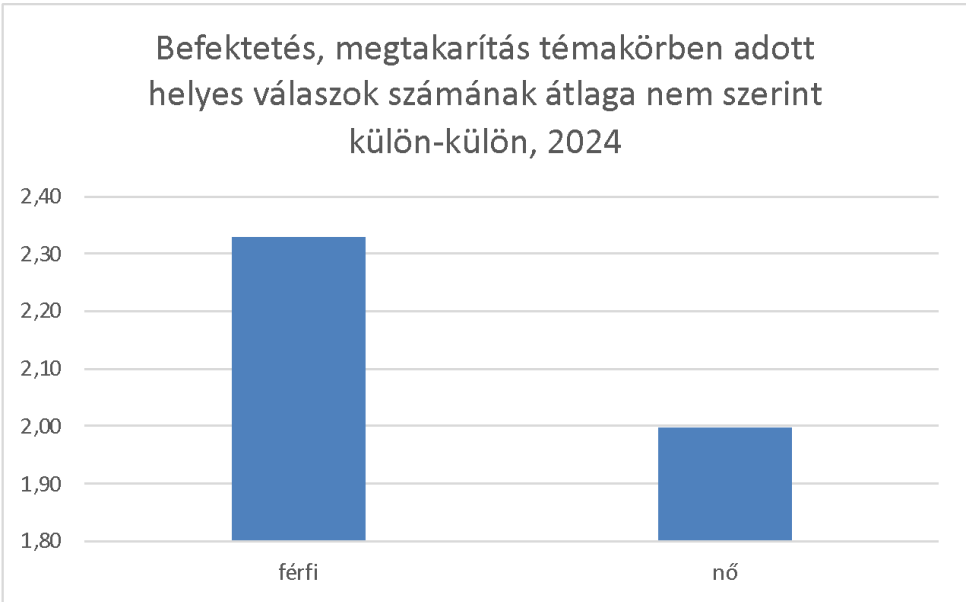
2. Befektetések, megtakarítások

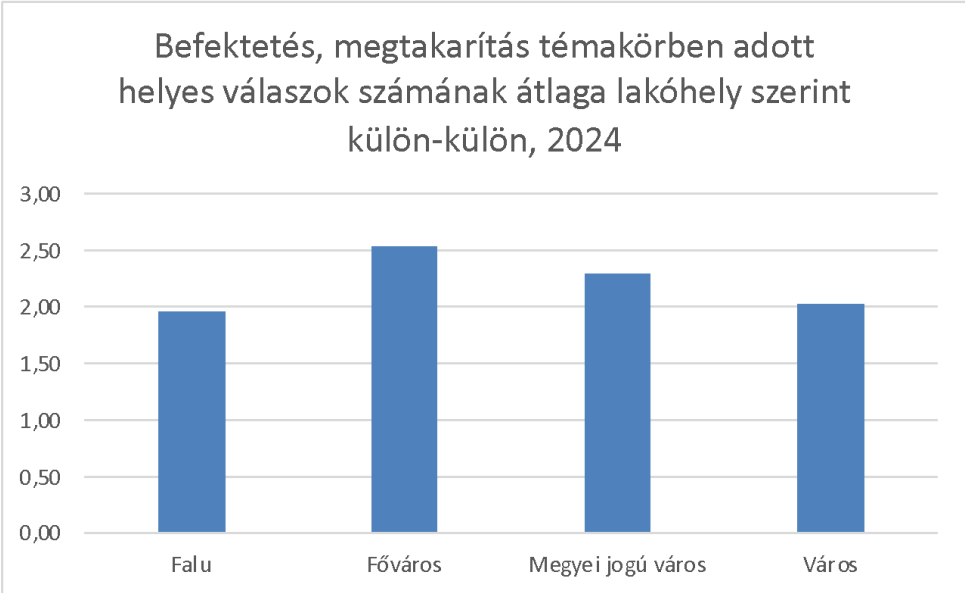
A befektetések témakörben nem volt olyan diák, aki mind az 5 kérdésre helyesen válaszolt volna. A leggyakrabban 2 helyes válaszuk volt, átlagosan 2,14 pontot értek el, 1,152 pontos szórással.

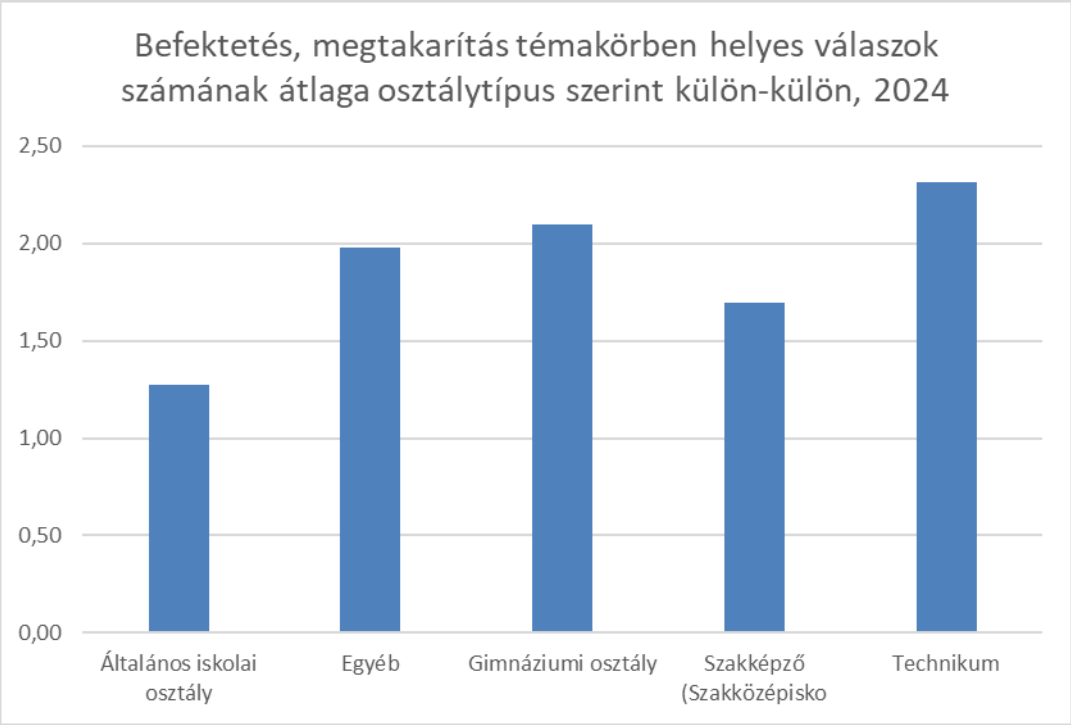
A témakörben a helyes válaszok átlagos száma az életkor növekedésével növekszik, így itt is pozitív irányú kapcsolat figyelhető meg.

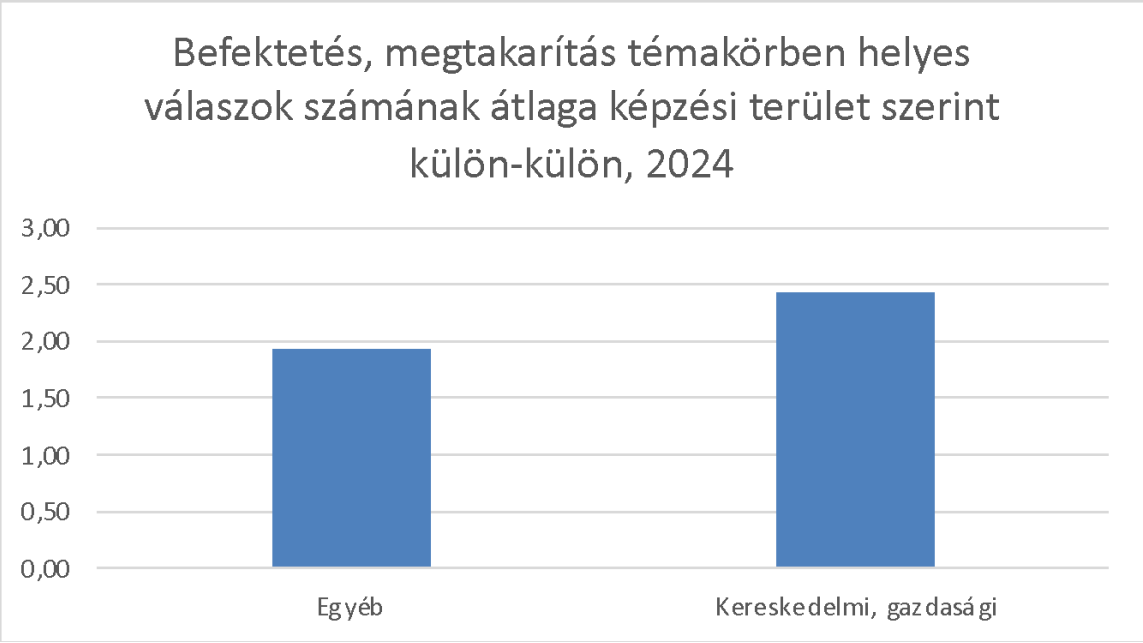
A témakörben a férfiak magasabb átlagpontszámmal (2,33 pont) rendelkeztek, mint a nők (2,00 pont).

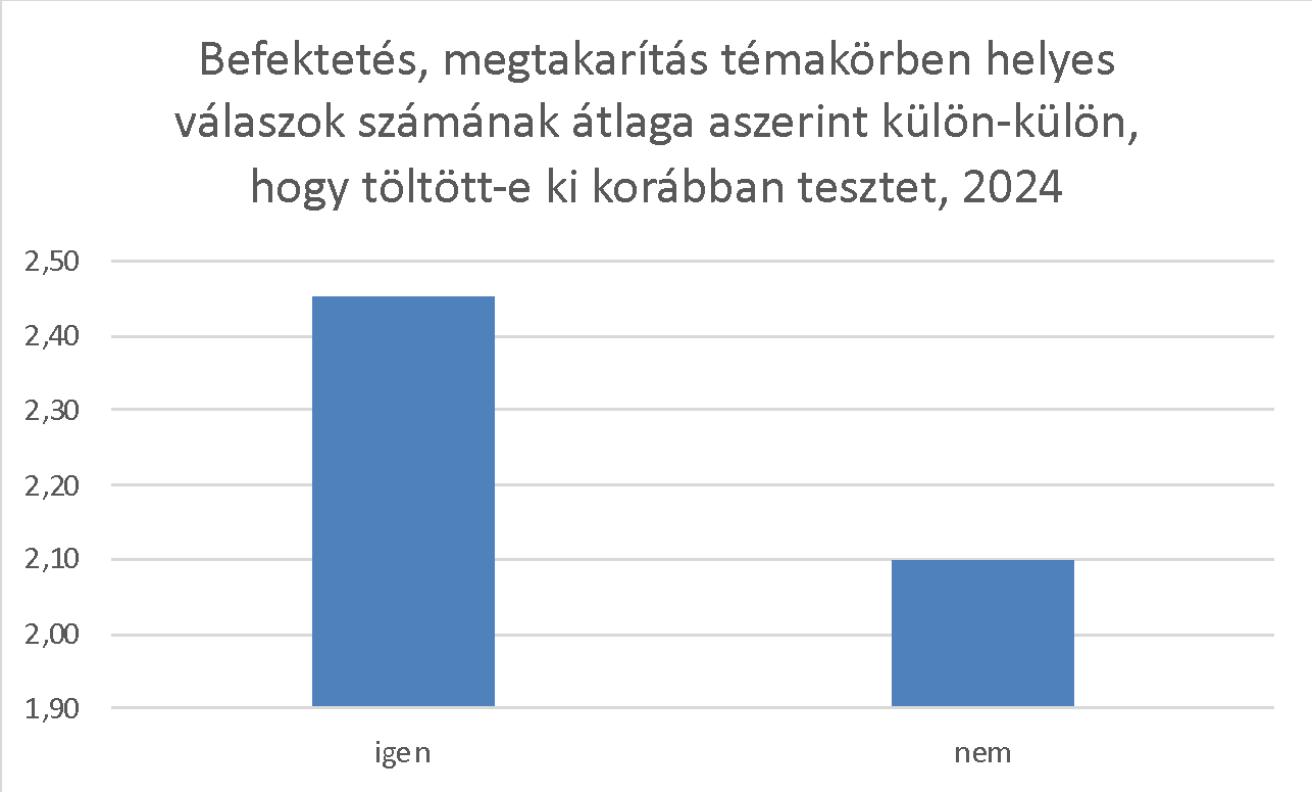
A témakörben a fővárosi iskolák teljesítettek a legjobban (átlagosan 2,54 pont), legrosszabbul pedig a faluban tanuló diákok (átlagosan 1,97 pont).

A témakörben a legjobban teljesítő osztálytípus a technikumban járok voltak (2,31 pont), legrosszabbul pedig az általános iskolai osztályok teljesítettek (1,27 pont).

A témakörben a kereskedelmi, gazdasági területen tanulók jobb eredményt értek el (2,43 pont), mint egyéb területen tanuló társaik (1,94 pont).

Azok, akik töltöttek már ki korábban tesztet ők ebben a témakörben is jobb eredményt értek el (2,45 pont), mint azok, akik még nem töltöttek ki korábban tesztet (2,10 pont).